

SPRAWOZDANIE ZA 2019 ROK
dotyczące działalności Komisji Nadzoru
Audytowego oraz organów Polskiej Izby
Biegłych Rewidentów i Komisji Egzaminacyjnej
dla kandydatów na biegłych rewidentów

*na podstawie art. 22 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach,
firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r.
poz. 1571 z późn. zm.)*

Spis treści

Spis treści	1
Wprowadzenie	3
Wykaz skrótów.....	5
1 . Opis systemu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami, firmami audytorskimi i jednostkami zainteresowania publicznego.....	7
2 . Systemowe działania Komisji Nadzoru Audytowego i Polskiej Izby Biegłych Rewidentów dotyczące biegłych rewidentów i firm audytorskich.....	15
3 . Nadzór publiczny nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w zakresie badań sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego.....	21
4 . Nadzór publiczny nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w zakresie czynności rewizji finansowej innych niż badania sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego.....	30
5 . Inne działania nadzorcze	39
6 . Załączniki	49

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. *o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1571) Prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego (Agencja), sporządzając roczne sprawozdanie przyjęła dane wynikające ze sprawozdania Komisji Nadzoru Audytowego (KNA) oraz sprawozdania Krajowej Komisji Nadzoru (KKN), przekazanych Pełnomocnikowi, w myśl art. 21 ust. 2 ostatnio przywołanej ustawy a także roczne sprawozdania: Krajowej Komisji Rewizyjnej (KKR) r., Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego (KRD), Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (KSD), Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (KRBR) oraz Komisji Egzaminacyjnej.

Rok 2019 był drugim pełnym rokiem operacyjnej działalności Komisji Nadzoru Audytowego po zmianach, jakie nastąpiły w 2017 roku w zakresie polskiego systemu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi. Za najważniejsze obszary działań KNA w 2019 r. należy w szczególności uznać:

- prowadzenie postępowań administracyjnych oraz postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów;
- prowadzenie działań nadzorczych wobec Polskiej Izby Biegłych Rewidentów (PIBR) oraz jej organów;
- współpracę z firmami audytorskimi w związku z ich obowiązkami sprawozdawczymi wobec KNA;
- współpracę z innymi organami krajowymi oraz zagranicznymi organami nadzoru audytowego.

Kluczowym obszarem działania KNA w 2019 r. była kontynuacja rozpoczętych w poprzednim roku czynności w zakresie kontroli w firmach audytorskich. Podjęte zostały działania w zakresie przygotowania i realizacji kontroli przeprowadzanych bezpośrednio przez KNA:

- przyjęto plan kontroli firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe JZP za lata 2019/2020 (roczny plan kontroli obejmuje okres od 1 lipca danego roku do 30 czerwca roku następnego);
- zaktualizowano Procedury Kontroli Komisji Nadzoru Audytowego;

W ramach swojej właściwości KNA prowadziła postępowania administracyjne w pierwszej instancji w stosunku do firm audytorskich badających JZP oraz postępowania w drugiej instancji w zakresie odwołań od uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (KRBR) oraz z wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy. Ponadto

KNA prowadziła postępowania dyscyplinarne w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez biegłych rewidentów w związku z badaniem JZP.

KNA monitorowała działania KRBR, organu PIBR, w zakresie zarówno przyjmowania kluczowych regulacji, jak i prowadzenia postępowań. Nadzór obejmował m.in. krajowe standardy wykonywania zawodu biegłego rewidenta, postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów na biegłych rewidentów, postępowania w sprawie wpisów i skreśleń w rejestrze biegłych rewidentów i list firm audytorskich oraz doskonalenie zawodowe biegłych rewidentów.

W ramach wykonywania zadań z zakresu nadzoru publicznego KNA współpracowała z Komisją Nadzoru Finansowego (KNF), w szczególności w zakresie identyfikacji JZP przez KNF na potrzeby realizacji zadań nadzorczych oraz w zakresie wymiany informacji. W celu zwiększenia efektywności współpracy w dniu 29 listopada 2019 r. zawarto porozumienia między obydwoma organami.

KNA prowadziła współpracę międzynarodową na poziomie globalnym, jako członek Międzynarodowego Forum Niezależnych Regulatorów Audytu, na poziomie europejskim, jako członek Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Audytowego oraz w formie relacji dwustronnych z organami nadzoru publicznego z innych krajów.

Z dniem 12 września 2019 r. wszedł w życie art. 12 *ustawy zmieniającej oraz niektórych innych ustaw*, zgodnie z którym został utworzony nowy organ nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi - Polska Agencja Nadzoru Audytowego (Agencja). Nowo powstała Agencja jest państwową osobą prawną wchodzącą w skład sektora finansów publicznych.

KNA zakończyła swoją działalność z dniem 31 grudnia 2019 r, a Agencja stała się w pełni operacyjna i rozpoczęła realizację swoich zadań nadzorczych od 1 stycznia 2020 r.

Agencja wykonuje zadania realizowane wcześniej przez KNA. Przejęła też część zadań samorządu biegłych rewidentów obejmujących: przeprowadzanie kontroli dochodzeń dyscyplinarnych oraz postępowań administracyjnych w zakresie badań ustawowych, jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego (JZP) oraz prowadzenie listy firm audytorskich. Została także wyposażona w nowe uprawnienia w zakresie kontroli usług atestacyjnych innych niż badanie ustawowe i usług pokrewnych.

Wykaz skrótów

SKRÓT	ROZWIĘCIE
Agencja	Polska Agencja Nadzoru Audytowego
AQI	<i>Audit Quality Indicators</i> Wskaźniki jakości audytu
CEAOB	<i>Committee of European Auditing Oversight Bodies</i> Komitet Europejskich Organów Nadzoru Audytowego
ESMA	<i>European Securities and Markets Authority</i> Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych
GPW	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
IAASB	<i>International Auditing and Assurance Standards Board</i> Rada Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych
IFAC	<i>International Federation of Accountants</i> Międzynarodowa Federacja Księgowych
IFIAR	<i>International Forum of Independent Audit Regulators</i> Międzynarodowe Forum Niezależnych Regulatorów Audytu
JZP	Jednostki zainteresowania publicznego
KE	Komisja Europejska
KKN	Krajowa Komisja Nadzoru
KKR	Krajowa Komisja Rewizyjna
KNA	Komisja Nadzoru Audytowego
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
Komisja Egzaminacyjna	Komisja Egzaminacyjna dla kandydatów na biegłych rewidentów
KRBR	Krajowa Rada Biegłych Rewidentów
KRD	Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny

KSD	Krajowy Sąd Dyscyplinarny
MF	Ministerstwo Finansów
KSKJ 1	Krajowy Standard Kontroli Jakości 1
KSB	Krajowe Standardy Badania
ODZ	Obligatoryjne doskonalenie zawodowe
PCAOB	<i>Public Company Accounting Oversight Board</i> Rada Nadzoru Księgowości Spółek Publicznych
PIBR	Polska Izba Biegłych Rewidentów
<i>Rozporządzenie UE nr 537/2014</i>	<i>Rozporządzenie UE nr 537/2014 ws. szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE</i>
SKOK	Spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa
SWKJ	System wewnętrznej kontroli jakości
UE	Unia Europejska
<i>Ustawa o biegłych rewidentach</i>	<i>Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1421 z późn. zm.)</i>
<i>Uchylona ustawa o biegłych rewidentach</i>	<i>Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000 z późn. zm.)</i>
<i>Ustawa o rachunkowości</i>	<i>Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.)</i>
<i>Kpa</i>	<i>Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze. zm.)</i>
<i>Ustawa zmieniająca</i>	<i>Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1571)</i>

1. Opis systemu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami, firmami audytorskimi i jednostkami zainteresowania publicznego

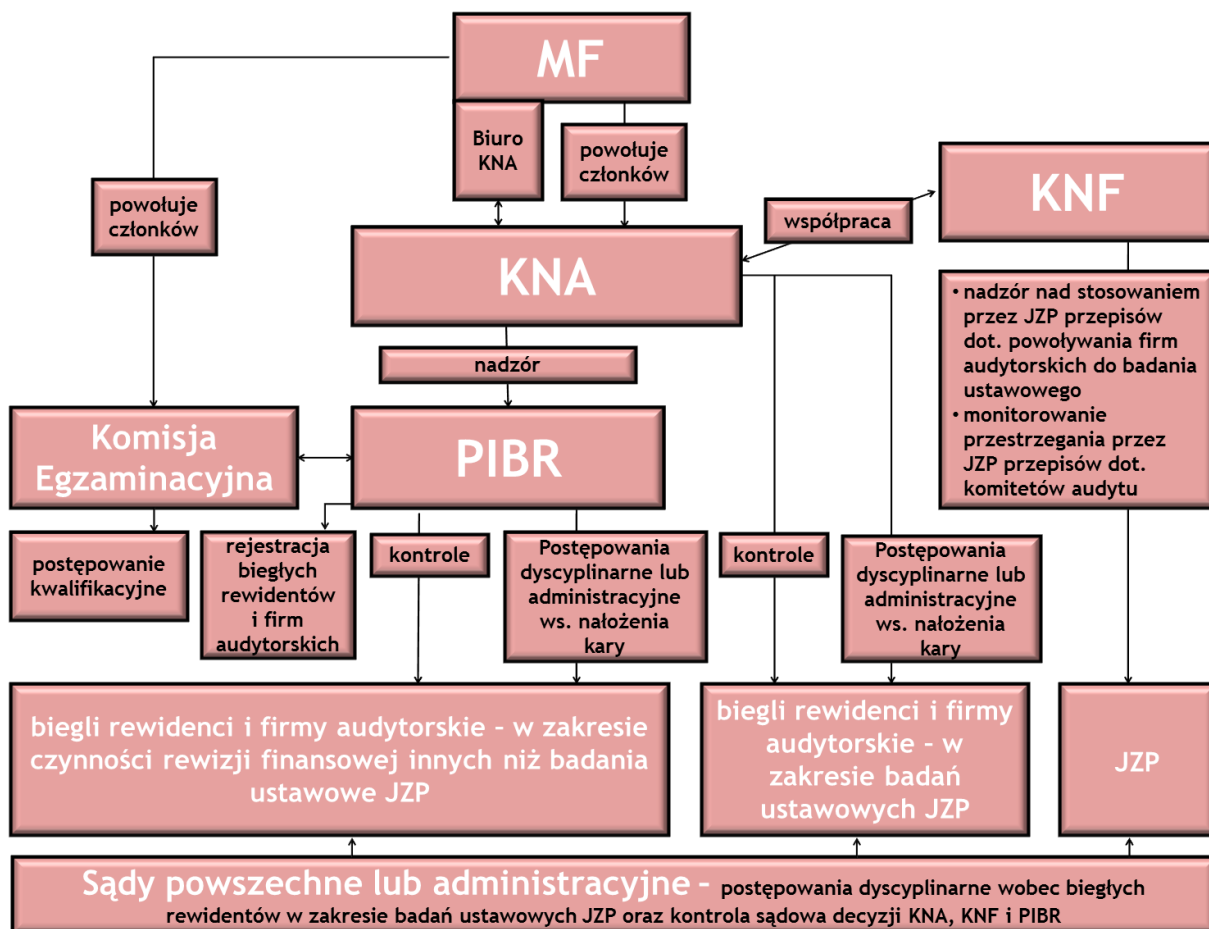
W 2017 r. w wyniku wdrożenia w Polsce reformy przeprowadzonej w Unii Europejskiej nastąpiła zmiana systemowa w zakresie nadzoru publicznego. W wyniku tych zmian KNA objęła kontrolami firmy audytorskie w zakresie badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego (JZP). Samorząd zawodowy biegłych rewidentów realizował zadania w pozostałym zakresie, to jest w odniesieniu do badań ustawowych jednostek innych niż JZP oraz do usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badania ustawowe.

Powyższe zmiany regulacyjne miały na celu wzrost niezależności nadzoru od środowiska biegłych rewidentów i firm audytorskich, a tym samym miały przyczynić się do wzrostu jakości badań sprawozdań finansowych. KNA w ramach systemu zapewniania jakości prowadziła działania prewencyjne, które miały zapobiec wystąpieniu nieprawidłowości oraz działania interwencyjne w przypadku zaistnienia nieprawidłowości.

Po wprowadzonych w 2017 r. zmianach organy PIBR pozostały istotnym elementem systemu nadzoru w związku z zadaniami dotyczącymi kontroli i postępowań wobec biegłych rewidentów i firm audytorskich w zakresie czynności rewizji finansowej innych niż badania ustawowe JZP. Samorząd zawodowy kontynuował również zadania związane z przyjmowaniem systemowych regulacji dla biegłych rewidentów, w szczególności krajowych standardów wykonywania zawodu.

Kolejny element systemu nadzoru publicznego stanowiła KNF, której zadaniem jest nadzór nad stosowaniem przez JZP przepisów dotyczących komitetów audytu oraz wyboru firm audytorskich do przeprowadzenia badania ustawowego

System nadzoru publicznego nad biegłymi rezydentami, firmami audytorskimi i JZP¹ w 2019 r. przedstawia poniższy schemat.

¹ Zgodnie z obecną definicją zawartą w art. 2 pkt 9 *ustawy o biegłych rezydentach*, JZP są:

- emitenci papierów wartościowych dopuszczeni do obrotu na rynku regulowanym państwa UE, mający siedzibę w Polsce,
- banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych,
- zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji oraz główne oddziały i oddziały zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji,
- instytucje pieniądza elektronicznego i krajowe instytucje płatnicze spełniające kryteria dużej jednostki,
- otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne,
- fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte,
- towarzystwa funduszy inwestycyjnych, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy, zarządzały aktywami o wartości nie mniejszej niż 10 mld zł oraz które zarządzały funduszami posiadającymi łącznie nie mniej niż 30 tys. rejestrów otwartych dla uczestników,
- podmioty prowadzące działalność maklerską, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy posiadały na rachunkach klientów aktywa o wartości nie mniejszej niż 10 mld zł lub zarządzały aktywami o wartości nie mniejszej niż 10 mld zł i jednocześnie posiadały minimum 10 tys. klientów,
- spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe spełniające kryteria dużej jednostki.

1.1. Opis zadań Komisji Nadzoru Audytowego

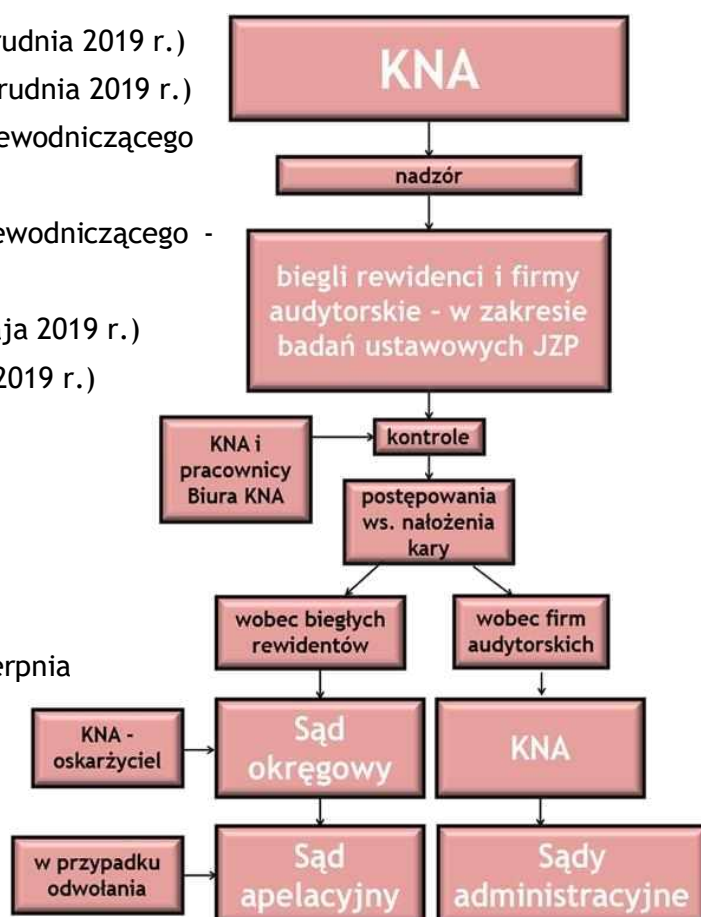
Komisja Nadzoru Audytowego została utworzona w 2009 r. i była organem nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami, firmami audytorskimi oraz nad PIBR.

KNA działała na podstawie *ustawy o biegłych rewidentach* i była organem właściwym w zakresie realizacji zadań określonych w *rozporządzeniu UE nr 537/2014*, w zakresie niezastrzeżonym dla innych organów.

W skład KNA wchodziło 9 członków powołanych przez Ministra Finansów na 4-letnią kadencję.

Skład III kadencji KNA w 2019 r. był następujący:

- Piotr Nowak (przewodniczący - do 3 grudnia 2019 r.)
- Leszek Skiba (przewodniczący - od 4 grudnia 2019 r.)
- Ilona Pieczyńska-Czerny (zastępca przewodniczącego - do 11 lipca 2019 r.)
- Paweł Rudolf (członek, zastępca przewodniczącego - od 2 sierpnia 2019 r.)
- Justyna Adamczyk (członek - od 24 maja 2019 r.)
- Joanna Dadacz (członek - do 24 maja 2019 r.)
- Jacek Fotek (członek)
- Jacek Gdański (członek)
- Radosław Ignatowski (członek)
- Tomasz Janik (członek)
- Piotr Kamiński (członek)
- Magdalena Wysocka (członek - od 2 sierpnia 2019 r.)

KNA obradowała na posiedzeniach, które odbywały się co najmniej raz w miesiącu.

Obsługę merytoryczną, w tym w zakresie przeprowadzania kontroli, oraz administracyjno-biurową KNA zapewniało MF (w szczególności wyznaczone komórki organizacyjne Departamentu Rachunkowości i Rewizji Finansowej MF stanowiące Biuro KNA).

Do zadań KNA należało w szczególności (art. 90 ust. 1 *ustawy o biegłych rewidentach*):

- **sprawowanie nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi:**
  - przeprowadzanie kontroli w firmach audytorskich w zakresie dotyczącym badań ustawowych JZP (planowych, doraźnych i tematycznych);
  - prowadzenie wobec biegłych rewidentów postępowań wyjaśniających, dochodzeń dyscyplinarnych oraz występowanie, jako oskarżyciel przed sądami w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym JZP;
  - prowadzenie wobec firm audytorskich postępowań administracyjnych w sprawie nałożenia kary w przypadku nieprawidłowości, w szczególności wykrytych podczas kontroli;
- **sprawowanie nadzoru nad PIBR:**
  - zatwierdzanie uchwał organów PIBR w przypadkach określonych w ustawie,
  - zaskarżanie do sądu administracyjnego uchwał organów PIBR w przypadkach określonych w ustawie;
  - rozpatrywanie odwołań od uchwał organów PIBR, do których mają zastosowanie przepisy *ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - kpa*;
  - zatwierdzanie sporządzanych przez KKN rocznych planów kontroli firm audytorskich w zakresie dotyczącym czynności rewizji finansowej innych niż badania ustawowe JZP;
  - uczestniczenie w kontrolach KKN (planowych i doraźnych);
- **prowadzenie współpracy międzynarodowej**, w szczególności z Komisją Europejską i organami nadzoru z innych państw UE oraz państw trzecich, a także poprzez koordynację na poziomie UE działań w ramach CEAOB;
- **monitorowanie rynku** w zakresie usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie.

Do zadań KNA należał także nadzór nad:

- **działalnością firm audytorskich zatwierdzonych w innym niż Polska państwie UE** wpisanych na listę prowadzoną przez PIBR (art. 203 ust. 1 *ustawy o biegłych rewidentach*);

- działalnością jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich wpisanych na listę prowadzoną przez KNA (art. 207 ust. 1 *ustawy o biegłych rewidentach*).

1.2. Opis zadań Polskiej Izby Biegłych Rewidentów

Polska Izba Biegłych Rewidentów (do 20 czerwca 2017 r. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów)² jest samorządem zawodowym zrzeszającym wszystkich biegłych rewidentów w Polsce. PIBR została utworzona w 1992 r.

PIBR działa na podstawie *ustawy o biegłych rewidentach*.

Organami PIBR (do 31 grudnia 2019 r.) były:

- Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów;
- Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
- Krajowa Komisja Nadzoru;
- Krajowa Komisja Rewizyjna;
- Krajowy Sąd Dyscyplinarny;
- Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny.

---

² Więcej o PIBR na stronie internetowej: www.pibr.org.pl.

W 2019 r. do zadań PIBR należało w szczególności (art. 25 ustawy o biegłych rewidentach):

- **reprezentowanie członków** oraz ochrona ich interesów zawodowych;
- **ustanawianie krajowych standardów** wykonywania zawodu oraz zasad etyki zawodowej;
- **sprawowanie nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi:**

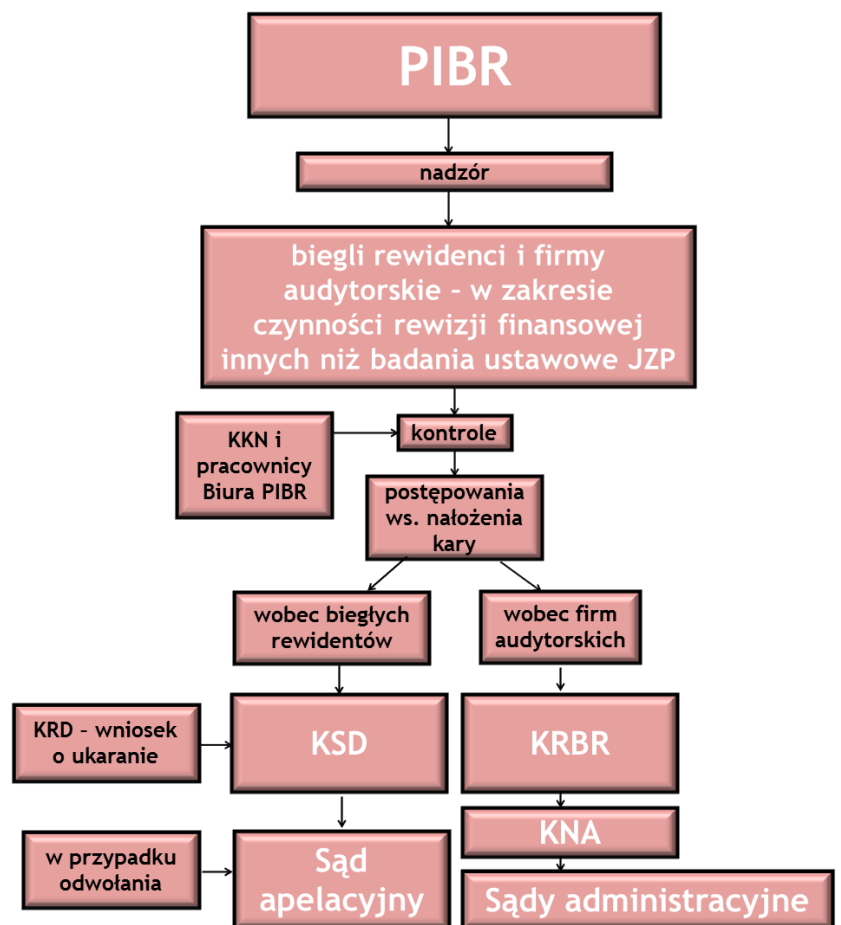
- przeprowadzanie kontroli w firmach audytorskich w zakresie czynności rewizji finansowej innych niż badania ustawowe JZP (do momentu wejścia w życie ustawy zmieniającej),
- prowadzenie postępowań dyscyplinarnych

- przeciwko biegłym rewidentom w zakresie wykonywania usług atestacyjnych innych niż badania ustawowe JZP lub usług pokrewnych,
- prowadzenie postępowań administracyjnych wobec firm audytorskich w sprawie nałożenia kary w przypadku nieprawidłowości, w szczególności wykrytych podczas kontroli;

- **współdziałanie w kształtowaniu zasad rachunkowości i rewizji finansowej.**

W związku z wejściem w życie ustawy zmieniającej PIBR realizuje obecnie zadania w ramach nadzoru publicznego w zakresie ustanawiania standardów wykonywania zawodu i zasad etyki zawodowej, reprezentowania członków oraz prowadzenia postępowań dyscyplinarnych w zakresie niezastrzeżonym dla PANA

Istotne znaczenie w systemie nadzoru publicznego odgrywała również Komisja Egzaminacyjna dla kandydatów na biegłych rewidentów, powoływana przez Ministra Finansów. W jej skład wchodzi 19 osób. Do zadań Komisji Egzaminacyjnej należy w szczególności (art. 12 ustawy o biegłych rewidentach):

- ustalanie pytań testowych i zadań sytuacyjnych oraz przygotowywanie zestawów egzaminacyjnych na poszczególne egzaminy, w tym egzamin dyplomowy;
- przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, w tym egzaminu dyplomowego;
- stwierdzanie zaliczenia egzaminów z wiedzy;
- spełnienia warunków dotyczących praktyki w zakresie rachunkowości, aplikacji w firmie audytorskiej, doświadczenia zawodowego;
- rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów.

1.1.2 Opis zadań Krajowej Komisji Nadzoru

KKN (istniejąca do 31 grudnia 2019 r.) była organem PIBR powołanym przez Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów do wykonywania zadań związanych z nadzorem nad zapewnieniem jakości pracy biegłych rewidentów i firm audytorskich.

W 2019 r. w skład KKN wchodził:

do IX Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów (10-12 czerwca 2019 r.):

- Władysław Fałowski (przewodniczący),
- Jacek Wegner (zastępca przewodniczącego),
- Jadwiga Godlewska (członek),
- Antoni Kwasiborski (członek),
- Stefan Wójcicki (członek).

od IX Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów do dnia 16 grudnia 2019 r.:

- Władysław Fałowski (przewodniczący),
- Jacek Wegner (zastępca przewodniczącego),
- Małgorzata Zandecka (członek),
- Antoni Kwasiborski (członek - do 18 sierpnia 2019 r.),
- Stefan Wójcicki (członek),
- Agnieszka Kryśkiewicz-Burnos (członek - od 20 sierpnia 2019 r.)

Do zadań KKN należało (do 31 grudnia 2019 r.) przeprowadzanie kontroli przestrzegania przepisów prawa, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie w zakresie:

- badań ustawowych jednostek innych niż JZP,
- ustalonym przez KRBR - usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe.

Wejście w życie ustawy zmieniającej, (5 września 2019 r.) zgodnie z jej art. 30 pkt 1) spowodowało wstrzymanie realizacji przez KKN planu kontroli na rok 2019/2020.

2. Systemowe działania Komisji Nadzoru Audytowego i Polskiej Izby Biegłych Rewidentów dotyczące biegłych rewidentów i firm audytorskich

2.1. Działania w zakresie kontroli w firmach audytorskich

2019 rok był kolejnym rokiem sprawowania przez KNA bezpośredniego nadzoru publicznego nad firmami audytorskimi i biegłymi rewidentami przeprowadzającymi badania ustawowe sprawozdań finansowych JZP. W omawianym okresie KNA podjęła następujące działania związane z realizacją ustawowych zadań:

- przyjęła następujące uchwały, dotyczące kontroli firm audytorskich podlegających nadzorowi KNA:
  - uchwałę z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie planu kontroli KNA 2019/2020,
  - uchwałę z dnia 7 sierpnia 2019 r. zmieniającą uchwałę w sprawie procedur kontroli KNA,
  - uchwałę z dnia 23 października 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie procedur kontroli Komisji Nadzoru Audytowego
- w ramach sprawowanego nadzoru nad zadaniami realizowanymi przez samorząd zawodowy w zakresie przeprowadzania kontroli w firmach audytorskich:
  - a) zatwierdziła uchwałę KKN Nr 70/78a/2019 z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia planu kontroli na rok 2019;
  - b) rozpatrzyła uchwałę KKN Nr 71/79/2019 z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie procedur kontroli innych usług niż badania ustawowe sprawozdań finansowych.

W związku z art. 33 ust. 1 ustawy zmieniającej w dniu 20 grudnia 2019 r. KNA podjęła uchwałę z „Planem kontroli Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego na pierwsze półrocze 2020 roku w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek innych niż JZP, a także w zakresie usług atestacyjnych innych niż badania ustawowe lub usług pokrewnych”.

2.2. Działania w zakresie krajowych standardów wykonywania zawodu, krajowych standardów kontroli jakości i zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów

---

W 2019 r. KNA prowadziła następujące działania związane z realizacją ustawowych zadań:

- kontynuowała monitorowanie działań KRBR w zakresie dostosowania uchwał KRBR w zakresie krajowych standardów rewizji finansowej, zasad wewnętrznej kontroli jakości i zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów do przepisów ustawy o biegłych rewidentach. Proces ten został zakończony w 2019 r.;
- kontynuowała monitorowanie działań KRBR w zakresie dostosowania krajowych standardów do aktualnie obowiązujących standardów wydanych przez IAASB;. Proces ich zatwierdzenia został zakończony w 2019 r.;
- kontynuowała monitorowanie działania KRBR w zakresie tworzenia krajowego standardu usług pokrewnych 4401PL;
- zgodnie z właściwością zatwierdziła następujące uchwały KRBR:
  - uchwałę z dnia 9 stycznia 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania (800(Z), 805(Z), 810(Z));
  - uchwałę z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów;
  - uchwałę z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych;
  - uchwałę z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów;
  - uchwałę z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie krajowego standardu usług pokrewnych 4401PL;
  - uchwałę z dnia 15 lipca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie krajowego standardu usług pokrewnych 4401PL;
- przedstawiła zastrzeżenia do następujących uchwał KRBR:
  - uchwały z dnia 16 października 2018 r. w sprawie wybranych krajowych standardów badania oraz innych dokumentów;
  - uchwały z dnia 9 listopada 2018 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych;

- uchwały z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie krajowego standardu usług pokrewnych 4401PL;

Uchwała KRBR z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów została zatwierdzona na podstawie art. 102 ust. 8 ustawy o biegłych rewidentach, tj. z mocy prawa.

W lipcu 2019 r. KNA zakończyła monitorowanie (od IV kwartału 2017 r.) działań prowadzonych przez samorząd związanych z dostosowywaniem uchwał KRBR w zakresie krajowych standardów rewizji finansowej, zasad wewnętrznej kontroli jakości i zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów do przepisów ustawy o biegłych rewidentach, a także dostosowaniem krajowych standardów do aktualnie obowiązujących standardów wydanych przez IAASB.

KNA - po zatwierdzeniu krajowych standardów badania w brzmieniu aktualnie obowiązujących międzynarodowych standardów - zobowiązała KRBR do wydania komunikatu objaśniającego zasady powoływania się przez biegłych rewidentów w sprawozdaniach z badania na odpowiednie uchwały w zakresie standardów badania z uwagi na wprowadzenie (skomplikowanej redakcji) przepisów przejściowych regulujących okresy stosowania danych standardów badania. KNA zobowiązała również KRBR do wyjaśnienia zakresu stosowania katalogu wybranych pojęć (definicji), załączonego do uchwały w sprawie krajowych standardów badania i innych dokumentów.

2.3. Działania w zakresie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów

---

W 2019 r. KNA podjęła następujące działania związane z realizacją ustawowych zadań z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów:

- przedstawiła zastrzeżenia do uchwały z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie zakresu tematycznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2020 r.;
- zatwierdziła uchwałę z dnia 2 lipca 2019 r. w sprawie zakresu tematycznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2020 r.

KNA zwracała się również do KRBR o przekazanie informacji, w jakim stopniu zostały uwzględnione propozycje KNA dotyczące uzupełnienia tematyki szkoleń obligatoryjnych wraz z wyjaśnieniem przyczyn nieuwzględnienia ich w zakresie tematycznym doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2020 r. Ponadto KNA wniosowała

o podanie przyczyn nieuwzględnienia w zakresie tematycznym zagadnień dotyczących konsolidacji i badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego spośród dotychczasowej tematyki obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

2.4. Działania w zakresie postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów

---

W 2019 r. KNA zatwierdziła następujące uchwały KRBR, podjęte w porozumieniu z Komisją Egzaminacyjną dotyczące postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów:

- uchwałę z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie sposobu i trybu archiwizacji przez Komisję Egzaminacyjną dokumentów postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- uchwałę z dnia 12 kwietnia 2019 r. w sprawie terminów przeprowadzania egzaminów z wiedzy dla kandydatów na biegłych rewidentów.

2.5. Działania w zakresie wskaźników jakości audytu

KNA realizując plan działania na rok 2019 w zakresie procesu przygotowawczego do wdrożenia w Polsce wskaźników jakości badania (AQI) kontynuowała przegląd dobrych praktyk w zakresie ich stosowania przez firmy audytorskie. Przegląd został przeprowadzony na podstawie analizy wybranych sprawozdań z przejrzystości 22³ z 74 firm audytorskich znajdujących się na wykazie firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe w JZP w 2018 r. Do analizy w 2019 r. wybrano 3 firmy audytorskie z grupy B (tj. wskaźnik wynagrodzenia danej firmy audytorskiej z tytułu badań ustawowych na rzecz JZP w stosunku do wynagrodzenia z tego tytułu uzyskanego przez wszystkie firmy audytorskie jest większy lub równy 1% i mniejszy niż 15%) oraz 19 firm audytorskich z grupy C (tj. ww. wskaźnik jest mniejszy niż 1%). Analiza 30% spośród publikacji sprawozdań z przejrzystości firm audytorskich widniejących na wykazie wskazuje, iż firmy audytorskie z ww. grup deklarują prowadzenie ustawicznego procesu podnoszenia jakości bez przywołania jakichkolwiek mierników stosowanych

---

³ Dane przyjęte ze sprawozdania KNA z dnia 20 grudnia 2019 r.

do jej oceny. Z treści przeanalizowanych sprawozdań z przejrzystości wynika, że firmy audytorskie koncentrują się głównie na opisach stosowanego wewnętrznego systemu kontroli jakości.

Powyższe może być efektem wielu czynników, m.in.:

- firmy audytorskie badające JZP nie wypracowały jeszcze praktyki informowania rynku o stosowanych przez siebie miernikach i wynikach monitorowania wewnętrznego systemu kontroli jakości badań,
- braku odpowiednich zasobów i narzędzi analitycznych (szczególnie wśród małych firm audytorskich),
- braku dobrych praktyk w zakresie stosowania mierników jakości.

Prowadzony dotychczas przez KNA monitoring rynku w zakresie możliwości wdrożenia AQI w Polsce oraz wnioski z obserwacji międzynarodowych trendów w tym obszarze będą stanowić bazę do dalszych prac systemowych w ramach Agencji.

2.6. Wykonywanie zadań sprawowania nadzoru publicznego nad działalnością PIBR

W 2019 r. KNA w ramach wykonywania zadań sprawowania nadzoru publicznego nad działalnością PIBR podejmowała w szczególności następujące działania o charakterze systemowym wobec organów PIBR:

- analizę nieuzasadnionych przypadków przedłużania postępowania administracyjnego czy wszczynania postępowania w terminie mającym wpływ na wystąpienie przedawnienia;
- analizę postępowań kontrolnych i administracyjnych przy zastosowaniu przepisów poprzedniej ustawy o biegłych rewidentach i ustawy o biegłych rewidentach (w okresie poprzednim);
- wystąpiła do KRBR o podjęcie działań wobec firm audytorskich w celu wyjaśnienia stwierdzonych nieprawidłowości;
- zwróciła uwagę na konieczność stosowania przepisów Kpa oraz art. 18 ust. 5 ustawy o biegłych rewidentach przy wszczynaniu postępowań w sprawie skreślenia firmy audytorskiej z listy w przypadku skreślenia biegłego rewidenta z rejestru, który prowadził firmę audytorską w formie jednoosobowej działalności gospodarczej;

- przedstawiła uwagi do dokumentacji akt postępowania administracyjnego i postępowania kwalifikacyjnego po przeprowadzeniu kontroli dokumentacji stanowiącej podstawę podjęcia przez KRBR uchwał dotyczących wpisu na podstawie (art. 90 ust. 1 pkt 11 ustawy o biegłych).

KNA podjęła również uchwały o podjęcie przez organy PIBR uchwał w określonych sprawach należących do ich właściwości, wyznaczając jednocześnie termin nie krótszy niż 30 dni na ich podjęcie. Przykładowo KNA wezwała KKN, na podstawie art. 104 ustawy, do podjęcia uchwały w sprawie określenia procedur kontroli usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badania ustawowe oraz przedstawiła komunikat dotyczący realizacji przez KRBR i KKN obowiązku określenia zakresu i procedur tych kontroli.

KNA występowała również do KRBR w celu wzmocnienia nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi przez KRBR, które to działania miały na celu usprawnienie realizacji zadań KRBR oraz KNA w ramach sprawowanego nadzoru pośredniego.

3. Nadzór publiczny nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w zakresie badań sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego

3.1 Działania w zakresie kontroli w firmach audytorskich

W 2019 r. KNA realizowała trzyletni cykl, rozpoczęty w 2017 r., przeprowadzania kontroli planowych w firmach audytorskich przeprowadzających badania ustawowe sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego (JZP). W celu zaplanowania i przeprowadzenia kontroli, KNA skierowała do firm audytorskich objętych kontrolą planową, pisma na podstawie art. 111 ust. 3 ustawy, zawierające prośbę o przekazanie niezbędnych informacji stanowiących podstawę do zaplanowania i przeprowadzenia kontroli w zakresie określonym w art. 112 ust. 1 ustawy.

KNA zatwierdziła i skierowała do firm audytorskich raporty z 9 kontroli kontynuowanych i przeprowadzonych w 2019 r. w ramach realizacji planu kontroli KNA 2017/2018, z czego 43% to raporty bez nieprawidłowości. Pozostałe 57% raportów z kontroli zawierało stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości i w stosunku do skontrolowanych firm audytorskich podjęto działania pokontrolne polegające na skierowaniu zaleceń.

Spośród stwierdzonych podczas kontroli KNA nieprawidłowości 33% to nieprawidłowości odnoszące się do systemu wewnętrznej kontroli jakości (SWKJ) na poziomie firmy audytorskiej, zaś 67% to nieprawidłowości w zakresie wybranej do kontroli dokumentacji badania sprawozdań finansowych JZP.

W ramach kontroli zaplanowanych przez KNA w 2019 r., dobór firm audytorskich badających sprawozdania finansowe JZP opierał się na metodzie opartej na cykliczności, w tym 41% populacji wybranej do kontroli uwzględniło dodatkową analizę ryzyka związanego z działalnością firm audytorskich.

Wykres 1. Podstawa wyboru firm audytorskich do planu kontroli KNA.

Rodzaje nieprawidłowości w obszarze SWKJ oraz krajowych standardów w obszarze badania

W wyniku przeprowadzonych kontroli planowych KNA w zakresie oceny SWKJ oraz w zakresie oceny zgodności wybranej do kontroli dokumentacji badania z obowiązującymi przepisami prawa, wymogami standardów badania, kontroli jakości oraz wymogami w zakresie etyki i niezależności w firmach audytorskich badających sprawozdania finansowe JZP, stwierdzone przez KNA nieprawidłowości dotyczyły naruszeń:

- braku formalnego potwierdzenia wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 50 ust. 1 ustawy, to jest opracowania i wdrożenia przez firmę audytorską systemu wewnętrznej kontroli jakości, na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy, czyli zgodnie z krajowymi standardami kontroli jakości, jak również politykami, procedurami oraz rozwiązaniami, a także mechanizmami, o których mowa w art. 64 ust. 1 ustawy, z którego jasno powinno wynikać, że opracowany i wdrożony system wewnętrznej kontroli jakości został przyjęty przez firmę audytorską do stosowania;
- w obszarze wyznaczania istotności, zarówno na etapie planowania, jak i przeprowadzania badania;
- niewystarczającego udokumentowania przeprowadzonych procedur badania i uzyskanych dowodów badania (odpowiednio KSRF/KSB 230);
- w podejściu do ustalania i dokumentowania ogólnej strategii badania stanowiącej podstawę do opracowania planu badania (odpowiednio KSRF/KSB 300).

Inne działania KNA w procesie kontroli firm audytorskich

Kontrole doraźne

KNA, w ramach sprawowanego nadzoru publicznego w obszarze ustawowych badań sprawozdań finansowych JZP, uruchomiła w 2019 r. proces kontrolny w odniesieniu do ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek będących JZP, a także innych usług atestacyjnych niebędących badaniem ustawowym, na podstawie kompetencji nadanych jej ustawą zmieniającą. Były to decyzje KNA w sprawie przeprowadzenia kontroli doraźnych w związku z powzięciem informacji o nieprawidłowościach w przeprowadzaniu ww. badań sprawozdań finansowych.

KNA w 2019 r. zatwierdziła również raport z kontroli doraźnej, uruchomionej w 2018 r., który zawierał stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości oraz planowane działania pokontrolne.

Rozpatrywanie zawiadomień KNF i innych interesariuszy

W 2019 r. do KNA wpłynęły zawiadomienia zarówno od KNF w sprawie możliwych nieprawidłowości w badaniach i przeglądach sprawozdań finansowych jednostek znajdujących się pod nadzorem KNF, jak i zawiadomienia od innych podmiotów i osób w sprawie możliwych nieprawidłowości w badaniach i przeglądach sprawozdań finansowych JZP i jednostek niebędących JZP.

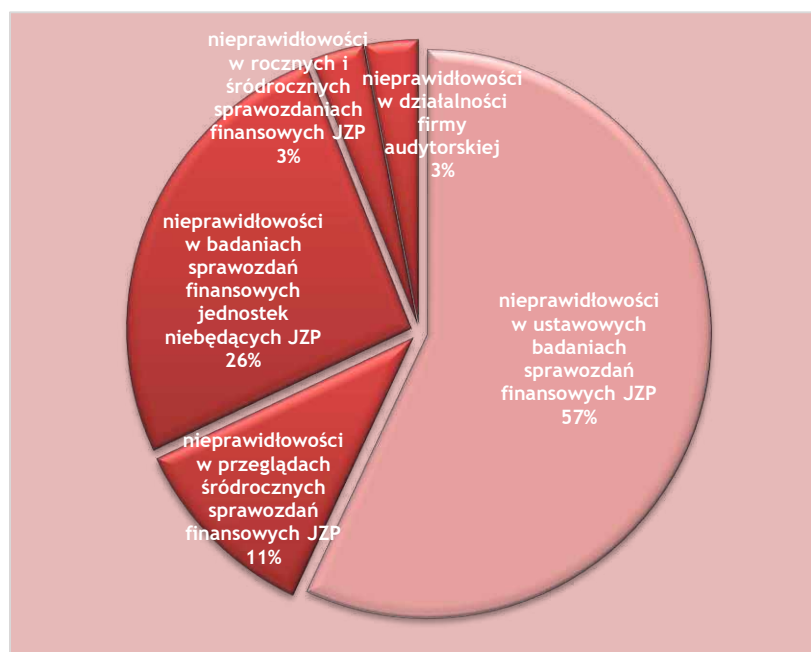
Wykres 2. Zawiadomienia w sprawie możliwych nieprawidłowości w badaniach i przeglądach.

Otrzymałe zawiadomienia dotyczyły:

- 1) ustawowych badań sprawozdań finansowych JZP (spółki giełdowe i ich grupy kapitałowe, banki i ich grupy kapitałowe);
- 2) nieprawidłowości w rocznych i śródrocznych sprawozdaniach finansowych JZP (spółka giełdowa);
- 3) ustawowych i dobrowolnych badań sprawozdań finansowych jednostek niebędących JZP (spółki akcyjne i ich grupy kapitałowe, w tym notowane na NewConnect, sp. z o.o.),
- 4) przeglądów śródrocznych skróconych sprawozdań finansowych JZP (spółki giełdowe);
- 5) nieprawidłowości w działalności firmy audytorskiej, w imieniu której przeprowadzane były badania sprawozdań finansowych JZP oraz jednostek niebędących JZP.

Wykres 3. Nieprawidłowości zgłaszane w zawiadomieniach do KNA.

KNA w ramach sprawowanego nadzoru:

- 1) w odniesieniu do zawiadomień dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych JZP:
  - postanowiła wszcząć dochodzenie dyscyplinarne wobec kluczowego biegłego rewidenta, który przeprowadził ustawowe badanie sprawozdania finansowego JZP,
  - postanowiła przeprowadzić kontrolę doraźną w firmie audytorskiej, w imieniu której przeprowadzono ustawowe badania sprawozdań finansowych JZP i jej grupy kapitałowej, w zakresie akt badania, których zawiadomienie dotyczyło,
  - po przeprowadzonej analizie ryzyka na potrzeby doboru próby do kontroli planowej, postanowiła objąć kontrolą akta badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego JZP, których zawiadomienie dotyczyło,
  - postanowiła uwzględnić informacje dotyczące wykonywania zawodu przez biegłego rewidenta, wynikające z otrzymanego zawiadomienia, przy analizie ryzyka przeprowadzonej na potrzeby doboru próby do kontroli planowej KNA w firmie audytorskiej, której zawiadomienie dotyczyło,
- 2) w odniesieniu do zawiadomień dotyczących badań sprawozdań finansowych jednostek niebędących JZP:
  - przekazała sprawy do organów PIBR, zgodnie z właściwością w ówczesnym stanie prawnym,

- wskazała zawiadamiającemu organy PIBR, jako właściwe w ówczesnym stanie prawnym do rozpatrzenia zawiadomienia w zakresie czynności rewizji finansowej wykonanych na rzecz jednostki niebędącej JZP;
- w odniesieniu do zawiadomień dotyczących przeglądów śródrocznych skróconych sprawozdań finansowych JZP, KNA wskazała zawiadamiającym organy właściwe w ówczesnym stanie prawnym⁴ do rozpatrzenia zawiadomienia w ww. zakresie.

Ponadto należy wskazać, że w 2019 r. KNF przekazała do KNA, w ramach współpracy pomiędzy organami nadzoru, informacje do wykorzystania zgodnie z właściwością oraz udzielała odpowiedzi na zapytania skierowane przez KNA.

Własne działania nadzorcze

KNA, w ramach kompetencji ustawowych, podjęła również z własnej inicjatywy inne działania nadzorcze w zakresie czynności rewizji finansowej, w związku z powziętymi informacjami o możliwych nieprawidłowościach przy badaniu ustawowym sprawozdań finansowych oraz innych usługach atestacyjnych niebędących badaniem ustawowym.

W 2019 r. KNA podjęła z własnej inicjatywy szereg działań w ramach monitorowania jakości czynności rewizji finansowej wykonanych na rzecz wybranych JZP, w tym m.in.:

- występowała do KNF o przekazanie informacji na temat podmiotów nadzorowanych przez KNF, w tym w szczególności w odniesieniu do ich sprawozdawczości finansowej,
- wszczęła kontrolę doraźną w związku z pozyskanymi z dostępnych źródeł informacjami o nieprawidłowościach w zakresie ustawowego badania sprawozdania finansowego JZP oraz w zakresie przeglądu śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego JZP⁵,
- postanowiła o wszczęciu postępowań wyjaśniających wobec biegłych rewidentów, którzy przeprowadzili ustawowe badania sprawozdań finansowych JZP,
- prowadziła bieżący monitoring i analizę komunikatów organów nadzoru, doniesień medialnych, informacji przekazywanych na sejmowych komisjach.

---

⁴ Zawiadomienia wpłynęły do KNA w I kwartale 2019 r., tj. przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1571).

⁵ W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1571), KNA uzyskała możliwość przeprowadzenia kontroli doraźnej również w przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w świadczeniu usług atestacyjnych innych niż badanie ustawowe lub usług pokrewnych.

3.2 Działania w zakresie postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów

---

W zakresie postępowań prowadzonych przez KRD dotyczących biegłych rewidentów przeprowadzających badania sprawozdań finansowych JZP pozostaje w toku na koniec 2019 roku 1 sprawa. KRD zakończył w tym zakresie 11 spraw, poprzez umorzenie dochodzenia - 7 spraw oraz skierowanie wniosku do KSD - 4 sprawy.

W zakresie postępowań prowadzonych przez KRD dotyczących biegłych rewidentów przeprowadzających badania sprawozdań finansowych nie JZP pozostaje w toku na koniec 2019 roku 49 sprawy (w tym 7 spraw z lat poprzednich). KRD zakończył w tym zakresie 42 sprawy, poprzez odmowę wszczęcia lub umorzenie dochodzenia - 27 spraw oraz skierowanie wniosku do KSD - 15 spraw (w tym 10 z uzgodnieniem kary).

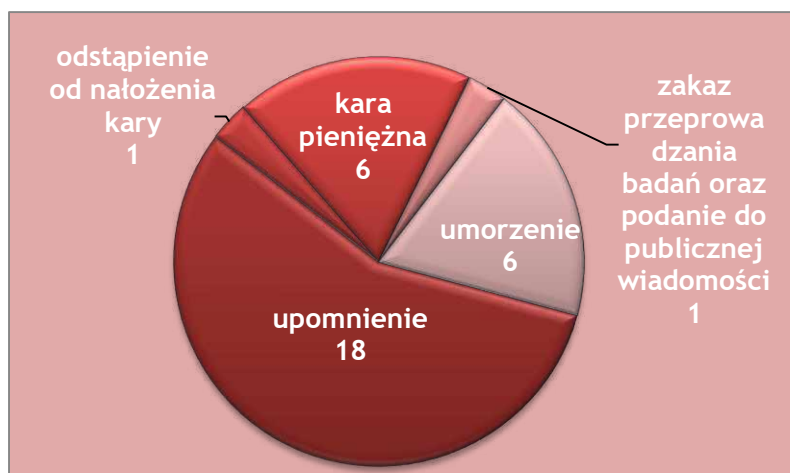
3.3 Działania w zakresie postępowań administracyjnych wobec firm audytorskich

---

Zgodnie ze sprawozdaniem przekazanym Pełnomocnikowi, w 2019 r. KNA prowadziła 34 postępowania administracyjne w pierwszej instancji (10 postępowań administracyjnych zostało wszczętych w 2018 r. i 24 w 2019 r.), w tym 2 dalej prowadzone w związku z wnioskiem stron o ponowne rozpatrzenie sprawy, które to sprawy dotyczyły naruszeń obowiązującej ustawy o biegłych rewidentach wobec firm audytorskich przeprowadzających badania sprawozdań finansowych JZP oraz rozporządzenia nr 537/2014. KNA wydała 32 decyzje administracyjne. Na dzień 2 grudnia 2019 r. wydanych zostało 25 decyzji nakładających kary administracyjne, w tym 1 zakończyła się wydaniem zakazu wykonywania badań sprawozdań finansowych i podaniem do publicznej wiadomości informacji o nałożonej karze, 6 spraw zakończyło się nałożeniem kary pieniężnej, 18 spraw zakończyło się nałożeniem kary upomnienia wraz z nakazem zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od naruszeń w przyszłości. Ponadto 1 sprawa zakończyła się odstąpieniem od nałożenia kary i umorzeniem postępowania przed KNA, 6 umorzeniem postępowania przed KNA. Pozostały do rozpatrzenia 2 sprawy w 2019 r., w tym jedno

postępowanie wobec osoby trzeciej na podstawie art. 182 ust. 2 uob w związku z naruszeniem przepisów art. 182 ust. 1 pkt 16 uob - dotyczących nieprzestrzegania przepisów dotyczących rotacji firmy audytorskiej.

Wykres 4. Decyzje w przedmiocie nałożenia kar

Spośród 34 prowadzonych postępowań administracyjnych przez KNA w 2019 r. wobec firm audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego, sprawy dotyczyły następujących naruszeń:

- naruszenia przepisów art. 182 ust. 1 pkt 15 ustawy o biegłych rewidentach - nieprzestrzeganie przepisu art. 13 rozporządzenia nr 537/2014, dotyczących sporządzenia, publikowania i aktualizowania sprawozdania z przejrzystości,
- naruszenia przepisów art. 182 ust. 1 pkt 23 uob - dotyczących obowiązków wnoszenia opłat z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 55 uob,
- nieprzestrzeganie przepisów art. 182 ust. 1 pkt 28 uob - dotyczących niewypełniania obowiązków informacyjnych, o których mowa w art. 51 oraz art. 14 rozporządzenia nr 537/2014,
- naruszenia przepisów art. 182 ust. 1 pkt 13 uob - dotyczących nieprzekazywania do KNA informacji, o których mowa w art. 138 uob w związku z art. 12 ust. 1 akapit pierwszy lit. c rozporządzenia nr 537/2014,
- naruszenia przepisów art. 182 ust. 1 pkt 16 uob - dotyczących nieprzestrzegania przepisów dotyczących rotacji firmy audytorskiej.

KNA wydała również 9 rozstrzygnięć administracyjnych wobec firm audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego w sprawie określenia opłaty z tytułu nadzoru (w tym 7 samoistnych oraz 2 w ramach prowadzonych postępowań w związku z innymi naruszeniami).

KNA rozpatrywała również odwołania firm audytorskich nie badających jednostek zainteresowania publicznego od uchwał KRBR. W 2019 r. prowadzono 8 postępowań administracyjnych. KNA wydała 1 decyzję utrzymującą w całości w mocy zaskarżoną

uchwałę KRBR na podstawie poprzednich przepisów prawa, 1 decyzję uchylającą w całości uchwałę KRBR i nakładającą na firmę audytorską karę pieniężną na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów prawa, 3 decyzje uchylające w całości uchwałę KRBR i umarzające postępowanie administracyjne oraz 2 decyzje uchylające w całości uchwałę KRBR i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia. W jednej sprawie trwa postępowania odwoławcze.

Ponadto KNA wydała decyzję stwierdzającą nieważność jednej z uchwał KRBR.

4. Nadzór publiczny nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w zakresie czynności rewizji finansowej innych niż badania sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego

4.1 Działania w zakresie kontroli w firmach audytorskich

Do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, tj. do 4 września 2019 r., KKN realizowała swoje zadania ustawowe, tj. przeprowadzała kontrole przestrzegania przepisów prawa, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie w zakresie:

- badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż JZP,
- ustalonym przez KRBR - usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe.

Z dniem 1 stycznia 2020 r., zadania KKN przejęła Agencja, a KKN zakończyła swoją działalność z dniem 31 grudnia 2019 r.

Procedury kontroli KKN

Uchwałą KKN Nr 71/79/2019 z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie procedur kontroli innych usług niż badania ustawowe sprawozdań finansowych, KKN przyjęła procedury kontroli:

- 1) usługi przeglądu historycznych sprawozdań finansowych,
- 2) usługi przeglądu sprawozdania finansowego,
- 3) usługi atestacyjnej, innej niż badanie i przegląd sprawozdań finansowych,
- 4) usługi atestacyjnej sprawdzania prognozowanych informacji finansowych,
- 5) usługi atestacyjnej polegającej na sporządzeniu raportu atestacyjnego na temat kontroli w organizacji usługowej,
- 6) usługi atestacyjnej, dotyczącej sprawozdania na temat gazów cieplarnianych,
- 7) usługi atestacyjnej polegającej na wydaniu raportu na temat kompilacji informacji finansowych pro forma zawartych w prospekcie,
- 8) usługi uzgodnionych procedur dotyczących informacji finansowych,
- 9) usługi kompilacji.

KNA nie zidentyfikowała przesłanek do zaskarżenia ww. uchwały, jednak zgłosiła uwagi, których nie udało się już KKN zaadresować.

Kontrole planowe KKN

W dniu 29 kwietnia 2019 r. KKN przyjęła plan kontroli 2019/2020 obejmujący okres od 1 lipca 2019 r. do 30 czerwca 2020 r. Plan kontroli został zatwierdzony przez KNA w dniu 13 maja 2019 r. i obejmował 242 firmy audytorskie.

Podstawą opracowania planu był ustawowy cykl kontrolny oraz wykonywanie badań ustawowych. Największy nacisk położono na ujęcie w planie kontroli firm audytorskich, w których m.in.:

- zidentyfikowano ryzyko zagrożenia wymaganej jakości badań sprawozdań finansowych w firmie audytorskiej (np. duża liczba badań przypadających na jednego kluczowego biegłego rewidenta, niskie ceny badania sprawozdań finansowych),
- kontrolę przełożono na rok 2019/2020 lub w wyniku poprzedniej kontroli wskazano rok 2019 do przeprowadzenia ponownej kontroli ze względu na wagę uprzednio stwierdzonych nieprawidłowości,
- ostatnia kontrola była przeprowadzona w roku 2013,
- wpis firmy na listę firm audytorskich miał miejsce w 2013 r., a kontrola nie była dotychczas przeprowadzona.

Z planu kontroli 2019/2020 KKN zrealizowała 81 kontroli i nie przeprowadziła 161 kontroli, z uwagi na ograniczenia czasowe w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Wykres 5. Wyniki przeprowadzonych kontroli KKN z planu kontroli 2019/2020

W rezultacie stwierdzenia nieprawidłowości w 43 kontrolach z planu kontroli 2019/2020, KKN podjęła następujące działania pokontrolne:

- w przypadku wszystkich 43 kontroli, skierowała zalecenia do kontrolowanych firm audytorskich,
- a ponadto:
- w przypadku 8 kontroli, złożyła zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez biegłego rewidenta do KR D,
  - w przypadku 12 kontroli, przekazała informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach w firmie audytorskiej do KRBR.

Weryfikacja realizacji zaleceń KKN

Przeprowadzona przez KKN w 2019 r. weryfikacja realizacji zaleceń wykazała:

	Zalecenia zostały wykonane	Brak wykonania zaleceń i skierowanie przez KKN informacji do KRBR
Weryfikacja zaleceń po kontrolach z planu kontroli na 2017		1
Weryfikacja zaleceń po kontrolach z planu kontroli 2018/2019		13
Weryfikacja zaleceń po kontrolach z planu kontroli 2019/2020	41	
Razem	41	14

KKN nie podjęła decyzji o realizacji zaleceń po 2 kontrolach z planu kontroli 2019/2020, gdzie termin realizacji zaleceń przypadał na 15 grudnia 2019 r. oraz 31 marca 2020 r.

Kontrole doraźne KKN

W 2019 r. KKN zakończyła kontrolę doraźną, rozpoczętą w 2018 r. W ramach działań pokontrolnych, KKN skierowała zalecenia do kontrolowanej firmy audytorskiej, złożyła zawiadomienie o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego do KR D (3 biegłych rewidentów) oraz przekazała informację o stwierdzonych nieprawidłowościach do KRBR. KKN przeprowadziła ponadto 5 kontroli doraźnych. W rezultacie przeprowadzonych kontroli doraźnych, KKN podjęła następujące działania pokontrolne:

- w przypadku 3 kontroli, skierowała zalecenia do kontrolowanych firm audytorskich,
- w przypadku 1 kontroli, skierowała zalecenia do kontrolowanej firmy audytorskiej oraz przekazała do KR D główne ustalenia i wnioski z kontroli (KR D prowadzi postępowanie dyscyplinarne w sprawie będącej przedmiotem kontroli doraźnej),

- w przypadku 1 kontroli, skierowała zalecenia do kontrolowanej firmy audytorskiej oraz złożyła zawiadomienie o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego do KRD (1 biegły rewident).

4.2 Działania w zakresie postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów

---

KRD, zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2017 r., prowadził postępowania wyjaśniające, dochodzenia dyscyplinarne i jest oskarżycielem w postępowaniach przed KSD oraz w postępowaniach odwoławczych od orzeczeń KSD.

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. do KRD wpłynęło 510 wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego oraz 1 sprawa zwrócona do KRD na podstawie postanowienia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego o przekazaniu sprawy do dalszego procedowania. Z ogólnej liczby wniosków, 435 otrzymano z KRBR. Pozostałe wnioski to skargi innych podmiotów i osób fizycznych, dotyczące wykonywania zawodu biegłego rewidenta, zasad etyki zawodowej i krajowych standardów wykonywania zawodu oraz zawiadomienia KKN o podejrzeniu popełnienia przewinień dyscyplinarnych w związku z przeprowadzonymi kontrolami w firmach audytorskich. Ponadto KRD prowadził 976 spraw, które nie zostały zakończone w poprzednim roku, w tym 927 spraw dotyczących niedopełnienia obowiązku obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, 23 sprawy z zawiadomień KKN, 9 spraw z zawiadomień KNA oraz 17 wynikających z zawiadomień i skarg innych osób prawnych i fizycznych.

Na koniec okresu sprawozdawczego do realizacji pozostały 323 sprawy, w tym 266 to sprawy dotyczące niedopełnienia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

KRD wydał 25 odmów o wszczęciu dochodzenia (w tym 9 dotyczących spraw przejętych z roku poprzedniego), 1006 umorzeń dochodzenia (w tym 713 dotyczących spraw przejętych z roku poprzedniego) oraz w 65 sprawach (w tym w 41 postępowaniach z roku poprzedniego) KRD skierował wnioski do KSD.

KRD otrzymał od KKN (w okresie sprawozdawczym) zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego po zakończeniu kontroli przeprowadzonych (odpowiednio): w roku 2017 - 19 spraw; w roku 2018 - 23 spraw; w roku 2019 - 11 spraw.

Jedna sprawa z zawiadomienia KKN z roku 2018 została rozdzielona w okresie sprawozdawczym na dwie sprawy do odrębnego prowadzenia, co spowodowało wpływ dodatkowej sprawy w roku 2019.

Liczba spraw, które KRD prowadził w 2019 r., wynosiła (łącznie): 1.487

W ramach tej liczby na koniec 2019 r. pozostawało w toku 266 postępowań dotyczących niedopełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego. KRD zakończył w tym zakresie 1096 postępowań poprzez odmowę wszczęcia lub umorzenie dochodzenia -1031 spraw oraz poprzez skierowanie wniosków do KSD - 65 spraw (w tym 2 uzgodnienia kary).

W zakresie spraw „innych”, na 22 sprawy - 7 spraw pozostaje w toku na koniec 2019 roku, w 15 sprawach KRD wydał postanowienia o odmowie wszczęcia lub umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego.

Z 1080 spraw umorzonych bądź spraw w stosunku, do których KRD odmówił wszczęcia dochodzenia najwięcej było spraw z wniosków KRBR dotyczących niezrealizowania przez biegłych rewidentów obowiązku doskonalenia zawodowego - 1031. Z których te 74 sprawy to: wnioski z KKN - 21, KNA - 5 oraz 23 sprawy z zawiadomień i skarg osób fizycznych i prawnych (inne wnioski). Z 84 spraw przekazanych do KSD najwięcej wniosków dotyczyło spraw przekazanych przez KRBR za brak szkolenia - 65, pozostałe to sprawy z KKN - 17, KNA - 1 oraz inne - 1.

W roku 2019 do KSD zostało przekazanych sześć zażaleń na postanowienia KRD o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego oraz trzy zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia. 6 z 9 ww. zażaleń zostało złożonych przez KNA (w przypadku jednej sprawy było to drugie złożone zażalenie, pierwsze złożono w roku 2018), natomiast pozostałe 3 zażalenia zostały wniesione, zgodnie z art. 148 ust. 6 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. przez osoby lub podmioty, które przestały zawiadomienie do KRD, z czego jedno z tych zażaleń dotyczyło sprawy zakończonej przez KRD w roku 2018.

KRD bez sporządzenia wniosków do KSD w okresie sprawozdawczym zakończył 1080 spraw, z czego w 46 sprawach wydał postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego, a 1034 sprawy zakończył postanowieniami o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego.

KRD w okresie sprawozdawczym przekazał do KSD 84 sprawy, w tym 72 wnioski o ukaranie oraz 12 wniosków o wydanie wyroku skazującego, na posiedzeniu

bez przeprowadzenia rozprawy. KRD przekazał do KSD 4 wnioski z zawiadomień KKN i KNA (w tym 1 z uzgodnieniem kary), które zostały zwrócone postanowieniami KSD do KRD, a następnie zostały wydane postanowienia o umorzeniu dochodzeń dyscyplinarnych.

W 2019 r. w 57 sprawach skierowanych przez KRD sąd KSD wydał następujące orzeczenia: zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej przez okres 3 lat - 2; nagana - 2; upomnienie - 7; kary pieniężne (od 500 zł do 4000 zł) - 38, uniewinnienie - 1; umorzenie - 1.

W pozostałych 27 sprawach przekazanych przez KRD do KSD wyznaczenie wokandy było przewidziane na 2020 rok.

W okresie sprawozdawczym KRD skierował do KSD 13 wniosków o wydanie wyroku skazującego, na posiedzeniu bez przeprowadzenia rozprawy zawierających uzgodnioną z biegłym rewidentem karę jeszcze na etapie postępowania przed KRD. Wnioski do KSD były przekazywane przez KRD w szczególności w sprawach biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w obowiązkowym doskonaleniu zawodowym.

W roku 2019 wpłynęło do sądów powszechnych 6 odwołań od orzeczeń KSD złożonych przez stronę obwinioną, z tego 2 odwołania zostały złożone do sądów okręgowych - sądów pracy i ubezpieczeń społecznych, natomiast 4 odwołania złożono do sądów apelacyjnych. Z powyższych 5 spraw pozostaje nadal w toku. W 1 sprawie sąd zmienił orzeczenie KSD i orzekł inną karę wobec biegłego rewidenta. W roku 2019 do jednej ze spraw, w której orzeczenie wydał sąd okręgowy w 2018 r. wpłynęła apelacja i sąd apelacyjny umorzył postępowanie z uwagi na przedawnienie. Ponadto w sądach okręgowych i apelacyjnych w roku 2019 procedowanych było 10 spraw, w których odwołania wniesiono w poprzednich latach i które nie zostały zakończone do końca

2018 r. Łącznie na koniec 2019 r. pozostają nierozstrzygnięte 4 sprawy w sądach okręgowych i 5 spraw w sądach apelacyjnych.

4.3 Działania w zakresie postępowań administracyjnych wobec firm audytorskich

---

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. KRBR podjęła 89 uchwał w sprawie nałożenia na firmy audytorskie kary administracyjnej.

Spółród 89 powyższych uchwał, 16 podjęto w oparciu o dyspozycję art. 27 ust. 1 pkt 3 poprzednio obowiązującej ustawy w zw. z art. 276 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach, a 1 na podstawie art. 27 ust. 1 pkt 3 poprzednio obowiązującej ustawy w zw. z art. 280 ustawy o biegłych rewidentach.

Wśród 17 ww. uchwał:

- 5 dotyczyło nałożenia na firmę audytorską kary pieniężnej w wysokości nieprzekraczającej 10% przychodów osiągniętych w poprzednim roku obrotowym z wykonywania czynności rewizji finansowej i nie wyższej niż 250 000 zł;
- 2 dotyczyły odmowy nałożenia ww. kary;
- 1 dotyczyła nałożenia ww. kary i umorzenia postępowania w pozostałym zakresie;
- 6 dotyczyło umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie o nałożenie ww. kary;
- 1 dotyczyła odmowy nałożenia ww. kary i umorzenia postępowania;
- 1 dotyczyła umorzenia postępowania w sprawie o nałożenie kary skreślenia firmy audytorskiej z listy firm audytorskich i podania do publicznej wiadomości informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i karach nałożonych na firmę audytorską, jako kary dodatkowej;
- 1 dotyczyła nałożenia kary skreślenia firmy audytorskiej z listy firm audytorskich.

Spółród wszystkich uchwał podjętych przez KRBR w 2019 r., prowadzonych o nałożenie sankcji administracyjnych, o których mowa w art. 183 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach:

- 2 uchwały dotyczyły nałożenia kary administracyjnej upomnienia, o której mowa w art. 183 ust. 1 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach, w których jednocześnie odmówiono nakazu podania do publicznej wiadomości, wraz z informacją o popełnionym przez firmę audytorską naruszeniu oraz nałożonej za to naruszenie karze, nazwy firmy audytorskiej wraz z numerem, pod którym firma audytorska jest wpisana na listę oraz nakazano firmie audytorskiej powstrzymać się w przyszłości do określonego postępowania;
- 6 uchwał dotyczyło nałożenia kary administracyjnej skreślenia z listy firm audytorskich, o której mowa w art. 183 ust. 1 pkt 7 ustawy o biegłych rewidentach wraz z nakazem podania do publicznej wiadomości, wraz z informacją o popełnionym

przez firmę audytorską naruszeniu oraz nałożonej za to naruszenie karze, nazwy firmy audytorskiej wraz z numerem, pod którym firma audytorska jest wpisana na listę;

- 7 uchwał dotyczyło umorzenia postępowania administracyjnego;
- 3 uchwały dotyczyły nałożenia na firmę audytorską kary pieniężnej w wysokości nieprzekraczającej 10% przychodów osiągniętych w poprzednim roku obrotowym z wykonywania czynności rewizji finansowej i nie wyższej niż 250 000 zł, o której mowa w art. 27 ust. 1 pkt 3 poprzednio obowiązującej ustawy. Zastosowano tu przepisy poprzednio obowiązującej ustawy jako przepisy względniejsze dla strony postępowania w oparciu o dyspozycję art. 189c Kpa.

KRBR podjęła 54 uchwały w sprawie nałożenia kary administracyjnej w związku z naruszeniem, o którym mowa w art. 182 ust. 1 pkt 28 dotyczącym niewypełniania obowiązków informacyjnych wynikających z art. 52 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach, tj. nieprzekazania KRBR w terminie do ostatniego dnia lutego następnego roku sprawozdania za poprzedni rok kalendarzowy.

Spośród podjętych ww. uchwał 27 dotyczyło niewypełnienia powyższych obowiązków za 2017 rok i 27 za 2018 rok.

Odnosząc się do sankcji związanych z powyższym naruszeniem ustawy o biegłych rewidentach, KRBR:

- w 27 przypadkach nałożyła na firmy audytorskie karę pieniężną, o której mowa w art. 183 ust. 1 pkt 2 ustawy o biegłych rewidentach, jednocześnie odmawiając podania do publicznej wiadomości, wraz z informacją o popełnionym przez firmę audytorską naruszeniu oraz nałożonej za to naruszenie karze, nazwy firmy audytorskiej wraz z numerem, pod którym firma audytorska jest wpisana na listę;

- w 1 przypadku KRBR orzekła karę upomnienia, o której mowa w art. 183 ust. 1 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach, jednocześnie odmawiając podania do publicznej wiadomości, wraz z informacją o popełnionym przez firmę audytorską naruszeniu oraz nałożonej za to naruszenie karze, nazwy firmy audytorskiej wraz z numerem, pod którym firma audytorska jest wpisana na listę oraz nakazała firmie audytorskiej powstrzymać się w przyszłości od nieprzestrzegania obowiązku przekazania KRBR sprawozdania za poprzedni rok kalendarzowy do ostatniego dnia lutego następnego roku;

- w 26 przypadkach KRBR umorzyła toczące się postępowanie administracyjne.

W 2019 r., w wyniku toczących się postępowań administracyjnych o nałożenie sankcji administracyjnych, KRBR rozstrzygnęła 89 spraw (17 - z 2017 r., 9 z 2018 r. oraz 63 z 2019 r.).

Do rozpatrywania na 2020 r. przeszło 91 spraw (2 sprawy z 2017 r., 14 z 2018 r. oraz 75 z 2019 r.), spośród których:

- 1 dotyczy sprawy z wniosku KKN o nałożenie na firmę audytorską kary pieniężnej (na podstawie art. 27 ust. 3 lit. a poprzednio obowiązującej ustawy w zw. z art. 280 ustawy o biegłych rewidentach);
- 1 dotyczy sprawy z wniosku KKN o nałożenie na firmę audytorską kary pieniężnej (na podstawie art. 27 ust. 3 lit. a poprzednio obowiązującej ustawy w zw. z art. 276 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach);
- 63 dotyczy spraw wszczętych z urzędu w oparciu o informacje KKN, złożone na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o biegłych rewidentach, o nałożenie sankcji administracyjnych na firmy audytorskie;
- 26 dotyczy spraw wszczętych z urzędu, w wyniku powziętej informacji, o nałożenie sankcji administracyjnych na firmy audytorskie, za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia UE nr 537/2014, o których mowa w art. 182 ustawy.

Dodatkowo w okresie sprawozdawczym KRBR przyjęła:

- 1 postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania;
- 6 postanowień w sprawie oddalenia wniosku dowodowego;
- 1 postanowienie w sprawie przywrócenia terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy;
- 13 postanowień w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej, oraz – 508 postanowień w sprawie wyznaczenia nowego terminu zakończenia postępowania administracyjnego.

5. Inne działania nadzorcze

5.1 Działania w zakresie współpracy Komisji Nadzoru Audytowego i Komisji Nadzoru Finansowego

---

Realizacja zadań KNA oraz zadań KNF w zakresie nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania sprawozdań finansowych JZP oraz w zakresie nadzoru nad JZP wymagało współpracy i koordynacji działań między KNA i KNF. W ramach wykonywania zadań z zakresu nadzoru publicznego KNA współpracowała z KNF, w szczególności w zakresie:

- w związku z informacjami o możliwych nieprawidłowościach w przeprowadzeniu badań ustawowych JZP;
- przygotowania w 2019 r. sprawozdania z monitorowania rynku na podstawie art. 27 rozporządzenia UE nr 537/2014. KNF dotyczy część w zakresie monitorowania działalności komitetów audytu;
- sporządzenia przez Urząd KNF corocznego wykazu JZP na potrzeby realizacji zadań KNA;
- podpisanego porozumienia między KNA i KNF;
- bieżącej wymiany informacji o sprawach związanych z wykonywaniem przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie czynności rewizji finansowej w jednostkach nadzorowanych przez KNF.

KNA w 2019 r. podjęła działania mające na celu zawarcie porozumienia o wymianie informacji z KNF. Porozumienie zostało podpisane w dniu 29 listopada 2019 r. W porozumieniu określono zasady przekazywania dokumentów i informacji, o których mowa w art. 17 b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, w zakresie niezbędnym do wykonywania ustawowych zadań KNA i KNF.

5.2 Działania w zakresie wpisów i skreśleń biegłych rewidentów i firm audytorskich

---

Decyzje w sprawie wpisów i skreśleń biegłych rewidentów oraz firm audytorskich, KRBR podejmuje w formie uchwał, które były przesyłane do KNA w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia.

Wpis do rejestru lub na listę uważało się za dokonany, jeżeli KNA nie sprzeciwiła się wpisowi w terminie 45 dni od dnia otrzymania od KRBR uchwały o wpisie.

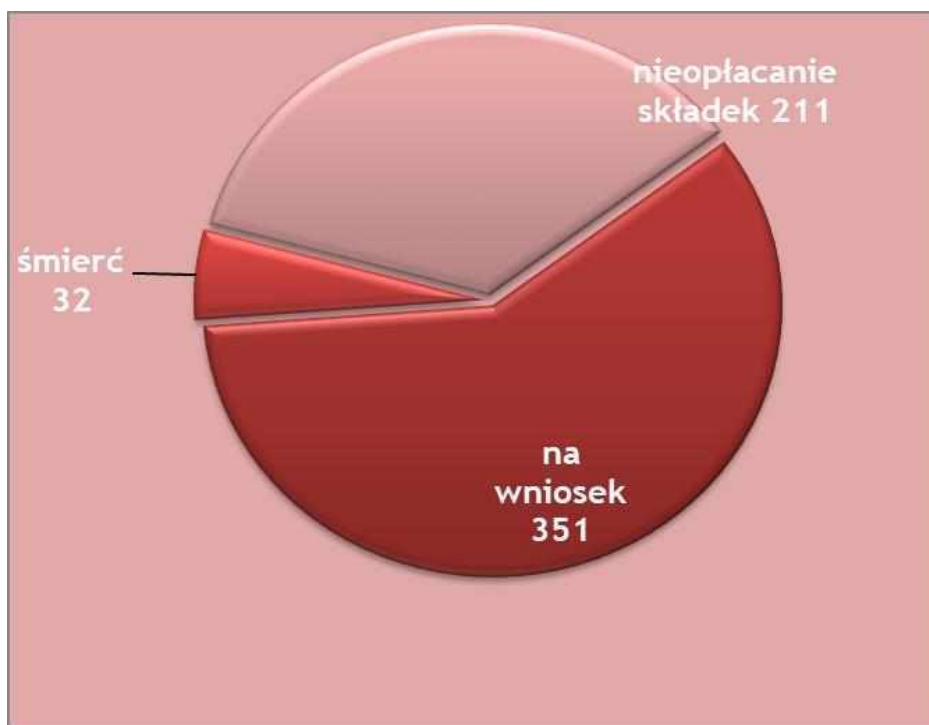
W okresie sprawozdawczym KNA nie skorzystała z prawa sprzeciwu.

Biegli rewidenci

Wpisy i skreślenia biegłych rewidentów w 2019 r.	Liczba
Wpisani do rejestru	141
Skreśleni z rejestru	594
Różnica	-453

Przyczyny skreśleń biegłych rewidentów w 2019 r. zaprezentowano poniżej.

Wykres 6. Przyczyny skreśleń biegłych rewidentów w 2019 r.

W 2019 r. KNA zanotowała znaczną liczbę prowadzonych przez KRBR postępowań administracyjnych w sprawach skreśleń biegłych rewidentów z rejestru w związku z nieuiszczeniem składek członkowskich za okres dłuższy niż rok, z czego 123 postępowania zostały umorzone w I instancji przez KRBR. W 151 przypadkach wydano w konsekwencji decyzję o skreśleniu z rejestru biegłych rewidentów. Na dzień 31 grudnia 2019 r. w toku pozostawały 2 (na koniec 2018 r. 210) postępowania o skreślenie biegłego rewidenta z rejestru w związku z zaległościami w opłaceniu składek członkowskich.

Stwierdzono również znaczną liczbę skreśleń z rejestru na wniosek biegłego rewidenta. W 2019 r. wydano łącznie 351 decyzji w takich sprawach. Znaczna liczba wydanych decyzji o skreśleniu z rejestru na wniosek biegłego rewidenta jest związana z wprowadzeniem w 2017 r. instytucji biegłego rewidenta seniora w *ustawie o biegłych rewidentach*. Na dzień 31 grudnia 2019 r. w rejestrze biegłych rewidentów seniorów figurowało 1089 osób.

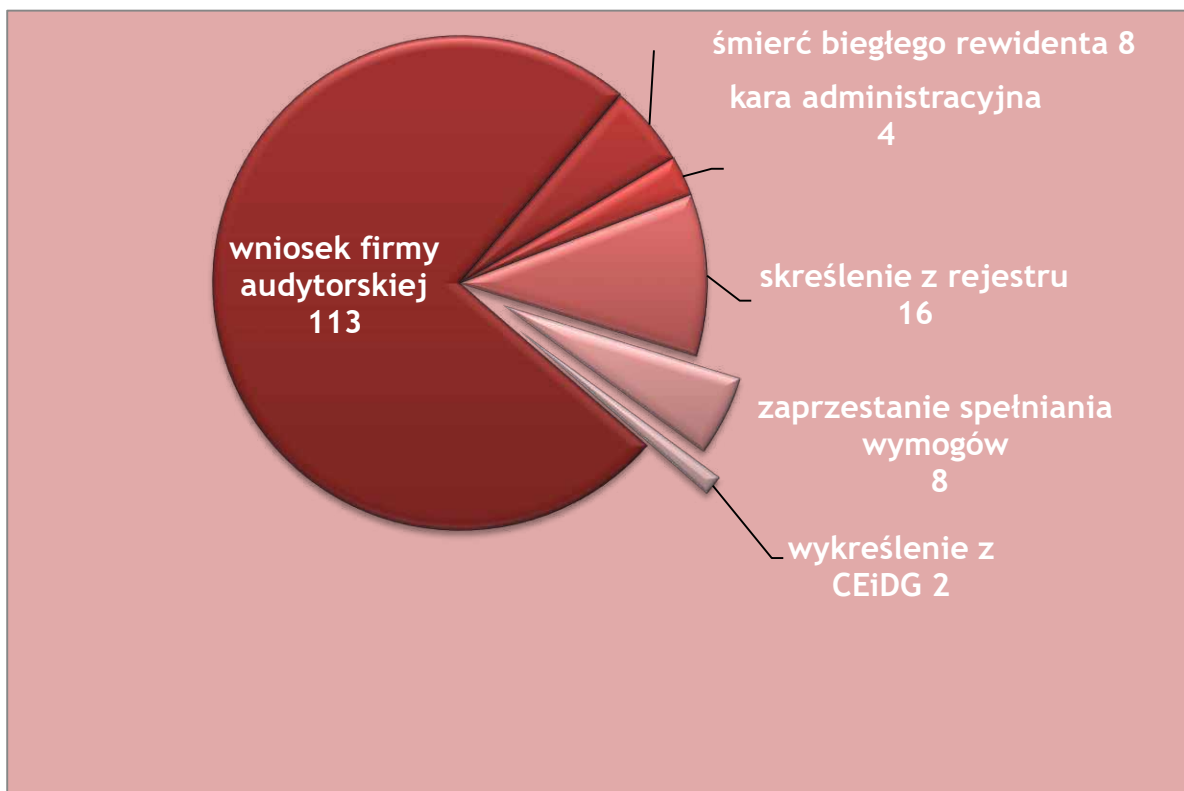
Biorąc pod uwagę powyższe dane, jak również dane o liczbie wydanych decyzji o wpisie biegłego rewidenta do rejestru, KNA odnotowała znaczącą dysproporcję pomiędzy biegłymi rewidentami skreślonymi z rejestru (łącznie 594 osoby) a wpisanymi do niego (łącznie 141 osób).

Firmy audytorskie

Wpisy i skreślenia firm audytorskich w 2019 r.	Liczba
Wpisane na listę	54
Skreślone z listy	151
Różnica	-97

Źródło: opracowanie własne

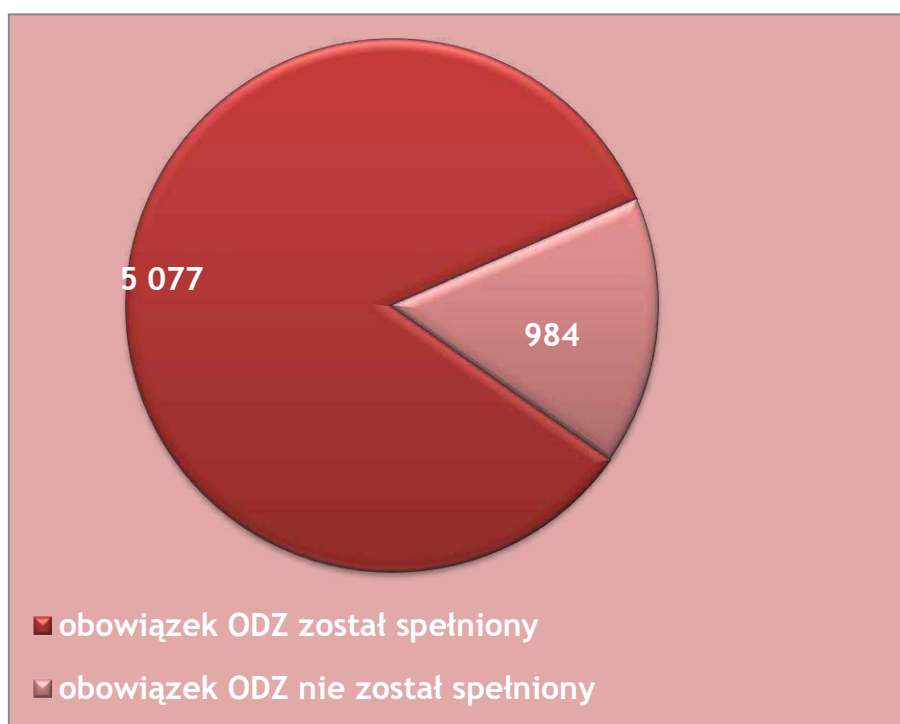
Wykres 7. Przyczyny skreśleń z listy firm audytorskich w 2019 r.

5.3 Działania w zakresie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego

1 stycznia 2019 r. rozpoczął się drugi rok w ramach 3-letniego okresu rozliczeniowego ODZ dla biegłych rewidentów, obejmującego lata 2018-2020.

Wykres 8. Realizacja obowiązku ODZ przez biegłych rewidentów w 2019 r.

545 biegłych rewidentów zostało prawomocnie skreślonych z rejestru w 2019 r. z powodu niedopełnienia obowiązku odbycia minimalnej liczby godzin ODZ.

Liczba godzin ODZ dla biegłych rewidentów wykonujących i niewykonujących zawodu w ww. okresie wynosi 120 godzin lekcyjnych.

Biegły rewident może ubiegać się o wyrażenie przez KRBR zgody na odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, nie dłuższym jednak, niż dwa lata od upływu wymaganego terminu.

W trakcie 2019 r. 26 biegłym rewidentom wyrażono zgodę na odbycie ODZ w terminie późniejszym.

5.4 Działania w zakresie monitorowania rynku

Rozporządzenie UE nr 537/2014 wymaga, aby krajowe organy w państwach członkowskich UE sporządzały przynajmniej co trzy lata sprawozdania na temat zmian na rynku świadczenia usług w zakresie badań ustawowych na rzecz JZP. Sprawozdania przekazane przez krajowe organy nadzoru są agregowane przez Komisję Europejską w celu ukazania stanu na poziomie UE.

W 2019 r. KNA przyjęła drugie sprawozdanie z monitorowania rynku⁶. Jest ono oparte na metodyce i wskaźnikach wypracowanych wraz z innymi państwami członkowskimi UE w ramach CEAOB, dzięki czemu dane będą porównywalne i możliwe do zagregowania na poziomie UE. Od poprzedniego sprawozdania metodyka została zmodyfikowana (pierwsze tego typu sprawozdanie zostało przygotowane przez KNA w 2016 r.). W dokumencie zaprezentowane są tzw. kluczowe wskaźniki monitorowania rynku i jest on podzielony na trzy części:

- pierwsza - zawiera wskaźniki w zakresie koncentracji rynku,
- druga - zawiera wskaźniki w zakresie ryzyk dla jakości badań sprawozdań finansowych,
- trzecia - zawiera wskaźniki w zakresie działalności komitetów audytu.

Dane dotyczące kontroli w firmach audytorskich w zakresie czynności innych niż badania ustawowe JZP opierają się na wynikach kontroli przeprowadzanych przez organ PIBR - Krajową Komisję Nadzoru. Natomiast dane dotyczące działalności komitetów audytu zostały zebrane i zagregowane przez KNF.

Mając na uwadze, że nadzór publiczny nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi funkcjonuje w Polsce od 2009 r. w sprawozdaniu ukazano dodatkowo dane wieloletnie w zakresie wielkości i struktury rynku usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, tak aby ukazać zmiany jakie nastąpiły w tym okresie.

---

⁶ Sprawozdanie dostępne jest na stronie KNA: <https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-z-monitorowania-rynku>

5.5 Działania w zakresie współpracy międzynarodowej

KNA, jako właściwy organ w zakresie nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi, uczestniczył we współpracy międzynarodowej w zakresie nadzoru publicznego, w tym:

- na poziomie globalnym - jako członek IFIAR;
- na poziomie UE - jako członek CEAOB; oraz
- w formie relacji dwustronnych z zagranicznymi organami nadzoru publicznego, np. amerykańskim organem nadzoru PCAOB.

KNA była reprezentowana podczas posiedzeń plenarnych IFIAR i CEAOB przez członków KNA (w delegacji uczestniczył też pracownik Biura KNA).

Pracownicy Biura KNA angażowali się w prace podgrup CEAOB. W 2019 r. uczestniczyli w pracach podgrupy ds. kontroli, podgrupy ds. dochodzeń i podgrupy ds. monitorowania rynku (w tym w dniu 30 września posiedzenie podgrupy ds. monitorowania rynku odbyło się w Warszawie).

W związku z zadaniem ustawowym, KNA przekazała do CEAOB roczną zbiorczą informację dotyczącą kar nałożonych na biegłych rewidentów i firmy audytorskie.

W 2019 r. KNA w trybie roboczych kontaktów z organem nadzoru z Wielkiej Brytanii, tj. Financial Reporting Council (FRC) informowały się wzajemnie o obszarach wspólnego zainteresowania, w tym tych związanych z Brexitem. Podjęto również działania informacyjne w stosunku do biegłych rewidentów i firm audytorskich w tym zakresie. W związku z brakiem pewności co do zawarcia porozumienia pomiędzy Wielką Brytanią a Unią Europejską, działania podejmowano z założeniem tzw. „twardego brexitu”, tj. opuszczeniem przez Wielką Brytanię struktur Unii Europejskiej bez zawarcia żadnego porozumienia.

5.6 Działania w zakresie jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich

---

W 2019 r. na wniosek KPMG z siedzibą w Kanadzie, będącej jednostką audytorską z państwa trzeciego, została ona skreślona z listy jednostek audytorskich z państw trzecich prowadzonej przez KNA. Była to jedyna firma audytorska z państwa trzeciego zarejestrowana przez KNA.

5.7. Informacje na temat rozwiązywania przez firmy audytorskie umów o badanie sprawozdań finansowych

---

W okresie sprawozdawczym odnotowano 690 przypadków rozwiązania umów o badanie sprawozdania finansowego (dla porównania w 2018 r. rozwiązano 421 umów), w tym 44 z JZP. Stronami wypowiadającymi umowę o badanie sprawozdania finansowego w 2019 r. były:

- jednostka zlecająca badanie - 288;
- firma audytorska - 153;
- rozwiązanie za porozumieniem stron - 249.

W 184 przypadkach umowa została rozwiązana w trakcie realizacji usługi. Najczęstszymi przyczynami rozwiązywania umów były:

- brak obowiązku przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 4 *ustawy o rachunkowości*;
- zmiany organizacyjne i własnościowe w firmie zlecającej badanie;
- brak porozumienia w zakresie wynagrodzenia za badanie sprawozdania finansowego;
- likwidacja jednostki, której miało dotyczyć badanie;
- niewywiązanie się z warunków umowy przez zamawiającego badanie;
- likwidacja firmy audytorskiej;
- wystąpienie zdarzeń uniemożliwiających spełnienie wymagań określonych przepisami prawa dotyczącymi przeprowadzenia badania, zasadami etyki zawodowej, niezależności lub krajowymi standardami wykonywania zawodu;
- niewywiązanie się z warunków umowy przez firmę audytorską;
- śmierć biegłego rewidenta prowadzącego firmę audytorską (w formie jednoosobowej działalności gospodarczej).

5.8 Informacje na temat działań w zakresie realizacji innych zadań wynikających z rozporządzenia UE nr 537/2014

W oparciu o dane otrzymane z firm audytorskich i Urzędu KNF, KNA opublikowała wykaz firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe w JZP w 2018 r. Wykaz obejmuje 74 firm audytorskich, z czego 4 uzyskały więcej niż 15% swojego całkowitego wynagrodzenia z tytułu badań od JZP, co ma znaczenie dla procedury wyboru firm audytorskich przez JZP w kontekście wymogów określonych w art. 16 ust. 3 lit. a *rozporządzenia UE nr 537/2014*.

W 2019 r. KNA monitorowało realizację przez firmy audytorskie badające JZP, obowiązku zamieszczania na stronach internetowych sprawozdań z przejrzystości lub ich aktualizację oraz obowiązku informowania o tych działaniach. W stosunku do firm, które nie opublikowały sprawozdań z przejrzystości zostały wszczęte postępowania administracyjne.

W zakresie obowiązku, o którym mowa w art. 138 *ustawy o biegłych rewidentach*, w 2019 r. 19⁷ firm audytorskich złożyło informację o możliwości odmowy wydania opinii z badania ustawowego sprawozdania finansowego lub wydania negatywnej opinii lub wydania opinii z zastrzeżeniami (wg stanu na dzień 5 listopada 2019 r.).

5.9 Działania w zakresie opłaty z tytułu nadzoru

Na podstawie art. 37 ust. 3-5 *ustawy zmieniającej KNA* miała obowiązek przekazać ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacje o przychodach z tytułu usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych wykonywanych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu, prognozowanych przez firmy audytorskie do osiągnięcia w latach 2019 i 2020, w celu wyliczenia stawki procentowej opłaty z tytułu nadzoru na kolejny rok.

Firmy audytorskie, miały obowiązek przekazania do KNA, powyższych informacji w terminie do dnia 20 października 2019 r. KNA współpracowało z PIBR aby uzyskać

---

⁷ Dane przyjęte ze sprawozdania KNA z dnia 20 grudnia 2019 r.

jak najbardziej optymalne dane oraz dotrzeć do jak największej liczby firm, które nie wywiązały się z powyższego obowiązku w ustawowym terminie.

Spośród 1.471 firm audytorskich widniejących na liście prowadzonej przez KRBR (wg stanu na dzień 13 listopada 2019 roku), które były zobowiązane do przekazania KNA informacji o przychodach z tytułu usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych wykonywanych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu, prognozowanymi do osiągnięcia w latach 2019 i 2020, z obowiązku wywiązało się 978 firm. Stosownych prognoz nie złożyły 493 firmy audytorskie.

6. Załączniki

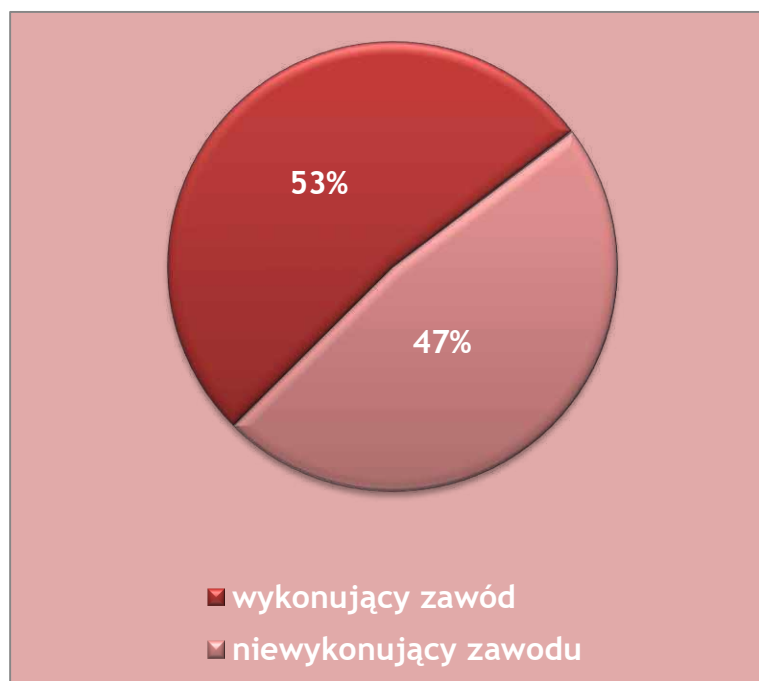
6.1 Informacje o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i jednostkach zainteresowania publicznego

---

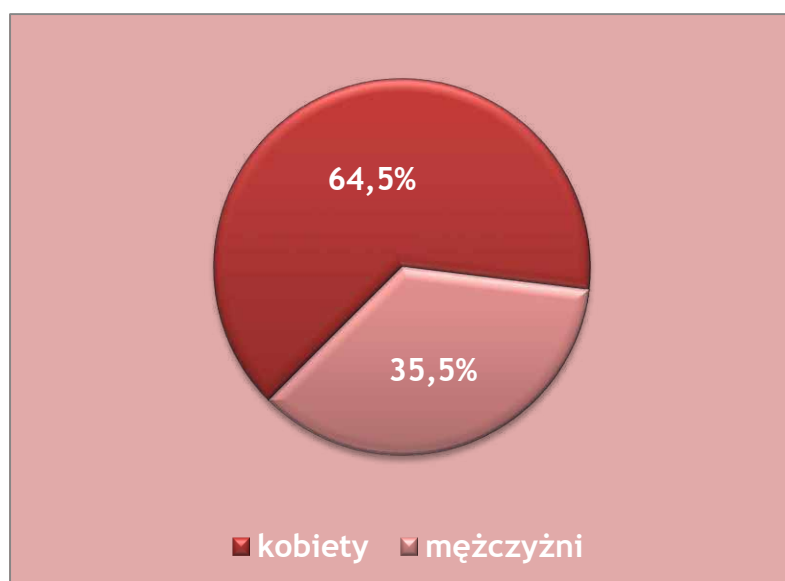
Biegli rewidenci

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w rejestrze biegłych rewidentów znajdowało się 5.608 osób, spośród nich 2.963 biegłych rewidentów zadeklarowało wykonywanie zawodu.

Wykres 9. Podział biegłych rewidentów ze względu na wykonywanie zawodu.

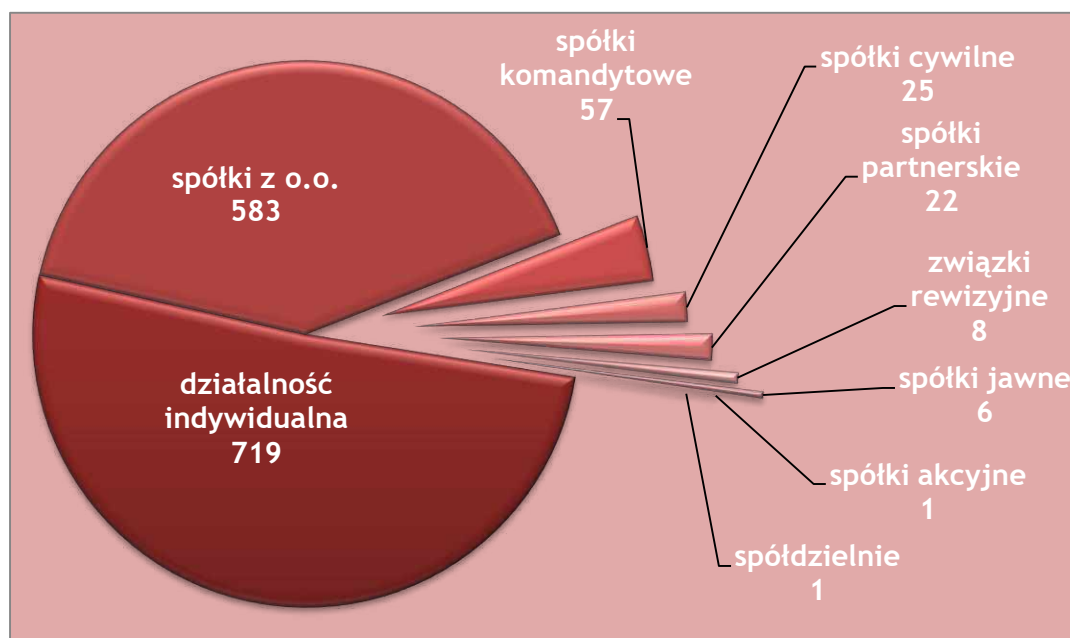
Wykres 10. Podział biegłych rewidentów ze względu na płeć.

Firmy audytorskie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. na liście firm audytorskich znajdowało się 1.419 firm.

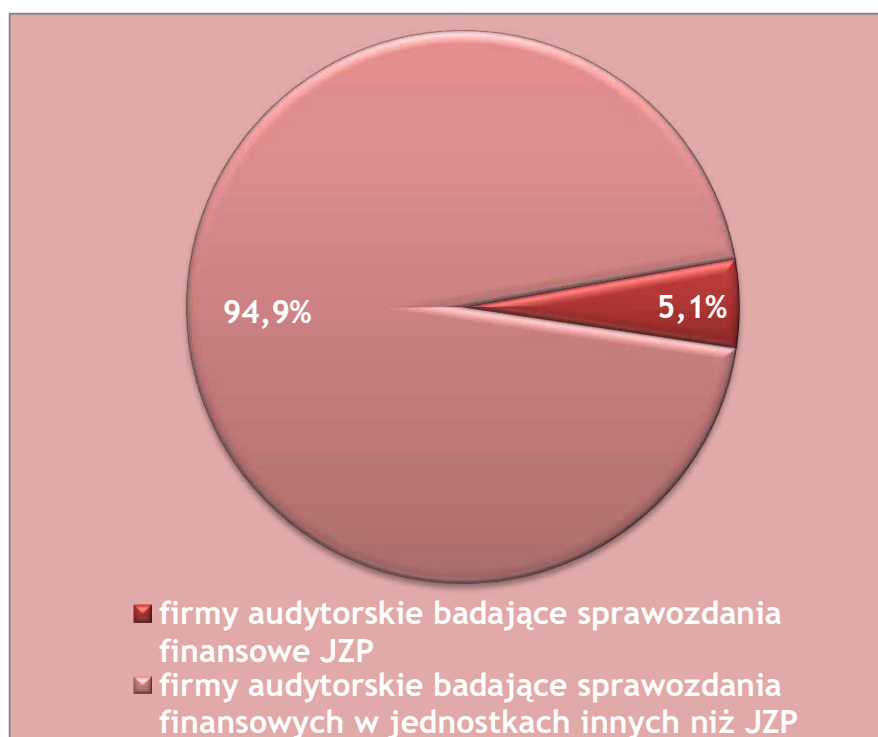
Wykres 11. Podział firm audytorskich według formy prowadzenia działalności.

Uzyskane przez firmy audytorskie w 2019 r. przychody z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej wynosiły 829 367 142, 01 zł., w tym przychody firm wykonujących czynności rewizji finansowej w JZP: 598 630 009,65 zł.

Spośród wszystkich firm audytorskich 73 firmy przeprowadziły w 2019 r. badania ustawowe sprawozdań finansowych JZP.

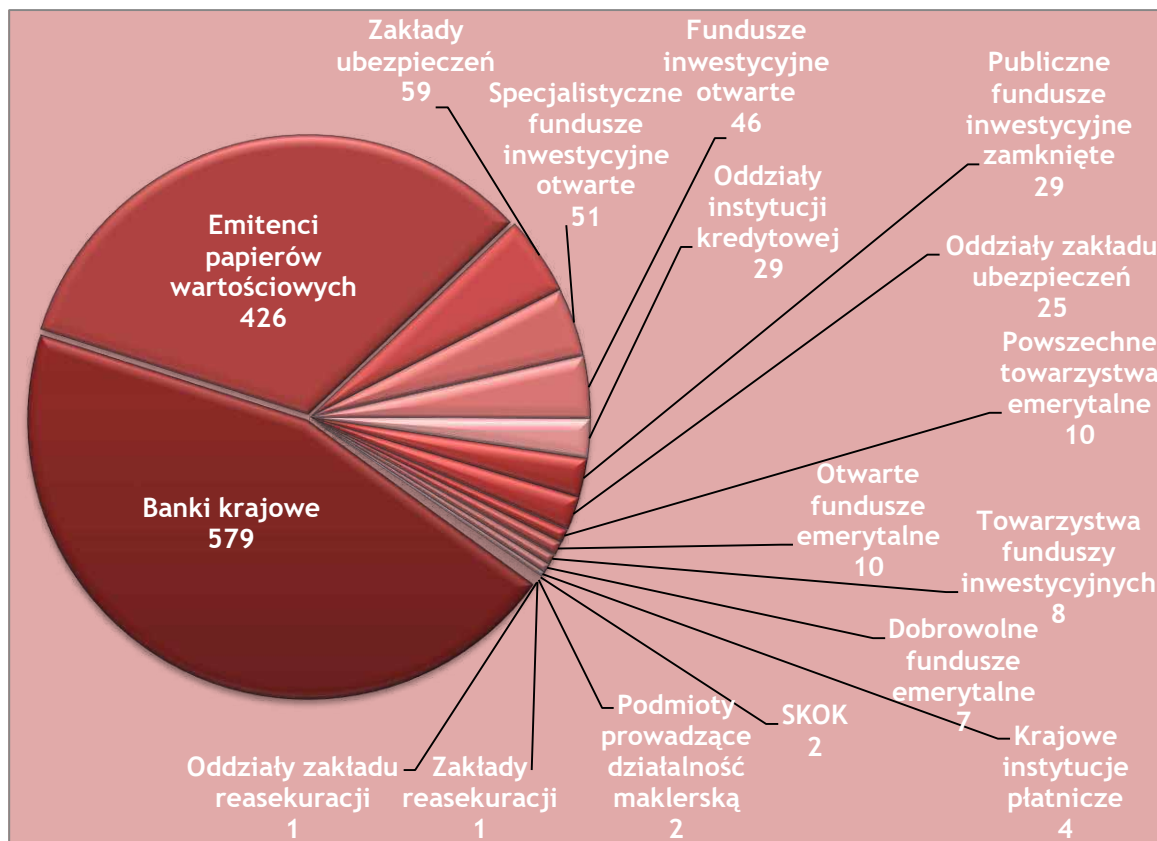
Wykres 12. Podział firm audytorskich ze względu na rodzaj podmiotów na rzecz, których wykonana została usługa badania sprawozdania finansowego.

Jednostki zainteresowania publicznego

W Polsce zidentyfikowanych jest 1.289 JZP⁸.

Wykres 13. Liczba JZP w podziale ze względu na formę prawną prowadzonej działalności.

⁸ JZP zostały zidentyfikowane na podstawie danych z Urzędu KNF wg stanu na 5 listopada 2019 r. (w oparciu o sprawozdania finansowe JZP za lata obrotowe 2017-2018).

6.2 Informacje o dochodach i kosztach - tabele

Komisja Nadzoru Audytowego

Wydatki w 2019 r. (w zł)	
Wynagrodzenia Członków KNA	188 000,00
Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników Biura KNA	3 847 398,53
Wynagrodzenia ekspertów pracujących na potrzeby KNA	13 000,00
Delegacje zagraniczne Członków KNA i pracowników Biura KNA	49 180,04
Delegacje krajowe Członków KNA i pracowników Biura KNA	21 867,54
Koszty utrzymania Biura KNA (w tym utworzenie nowych stanowisk)	187 807,51
Zakup materiałów i usług	11 597,65
Szkolenia pracowników Biura KNA	52 173,00
Tłumaczenia	3 142,11
Składka członkowska do IFIAR	55 316,23
Suma wydatków	4 429 482,61

Źródło: opracowanie własne Agencji stan na 31 grudnia 2019 r.

Dochody w 2019 r. (w zł)	
Opłaty z tytułu nadzoru wniesione na rachunek budżetu państwa (za 2019 r.)	4 629 08,00
Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych nakładane przez KNA	9 668,00
Suma dochodów	4 638 752,00

Źródło: opracowanie własne Agencji stan na 31 grudnia 2019 r.

Polska Izba Biegłych Rewidentów⁹

Wydatki w 2019 r. (w zł)	
Wynagrodzenia Członków organów PIBR ¹⁰	1 145 093
Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników Biura PIBR	2 618 412
Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń kontrolerów zatrudnionych na umowę zlecenia	1 064 105
Delegacje zagraniczne Członków organów PIBR i pracowników Biura PIBR	0
Delegacje krajowe Członków organów PIBR i pracowników Biura PIBR ¹¹	113 420
Koszty rzeczowe i utrzymania Biura PIBR	1 258 087
Zakup materiałów i usług	727 131
Szkolenia Członków organów PIBR i pracowników Biura PIBR	253 934
Tłumaczenia	4 734
Składka członkowska do IFAC	238 327
Pozostałe koszty nieuwjęte powyżej ¹²	259 296
Suma wydatków	7 682 539

Źródło: opracowanie własne Agencji w oparciu o dane uzyskane z PIBR.

⁹ Przedstawione wydatki i dochody PIBR dotyczą części w zakresie realizacji zadań związanych z nadzorem publicznym.

¹⁰ W tym również wynagrodzenia członków organów (KKN/KRD/KSD) wykonujących czynności na rzecz organu oraz członków KRBR/KKN/KKR/KRD/KSD uczestniczących w posiedzeniach Komisji ds. etyki, Komisji ds. ewidencji, Komisji ds. standaryzacji usług świadczonych przez biegłych rewidentów.

¹¹ W tym również koszty delegacji członków KRBR/KKN/KKR/KRD/KSD w związku z posiedzeniami Komisji ds. etyki, Komisji ds. ewidencji, Komisji ds. standaryzacji usług świadczonych przez biegłych rewidentów.

¹² W tym również pozostałe koszty organów (KKN/KKR/KRD/KSD) oraz Komisji ds. etyki, Komisji ds. ewidencji, Komisji ds. standaryzacji usług świadczonych przez biegłych rewidentów.

Dochody w 2019 r. (w zł)	
Opłaty z tytułu nadzoru	10 080 542
Opłaty za wpis na listę firm audytorskich	94 000
Opłaty za wpis do rejestru biegłych rewidentów	50 800
Wpływy z tytułu kar pieniężnych nałożonych na firmy audytorskie i biegłych rewidentów	386 871
Suma dochodów	10 612 213

Źródło: opracowanie własne Agencji w oparciu o dane uzyskane z PIBR.

6.2. Informacje o zasobach osobowych - tabele

Biuro Komisji Nadzoru Audytowego

Zatrudnienie na dzień 31 grudnia w 2019 r.	
Kadra kierownicza	2
Kontrolerzy	4
Radcowie prawni	2
Inni pracownicy	11
Suma	19

Źródło: opracowanie własne Agencji stan na 31 grudnia 2019 r. .

Biuro Polskiej Izby Biegłych Rewidentów

Zatrudnienie na dzień 31 grudnia w 2019 r.	
Kadra kierownicza	6
Kontrolerzy etatowi ¹³	1
Prawnicy	3
Inni pracownicy	25
Suma	35

Źródło: opracowanie własne Agencji w oparciu o dane uzyskane z PIBR.

---

¹³ Ponadto PIBR współpracowała z 66 kontrolerami nieetatowymi.

6.3. Postępowania dyscyplinarne wobec biegłych rewidentów - tabele

Postępowania wobec biegłych rewidentów przeprowadzających badania sprawozdań finansowych JZP prowadzone przez KNA.

1	2	3	4	5	6	7
	Liczba postępowań wobec biegłych rewidentów przeprowadzających badania sprawozdań finansowych JZP, w związku ze skierowanymawiadomieniem przez organ administracji publicznej	Liczba postępowań wobec biegłych rewidentów przeprowadzających badania sprawozdań finansowych JZP, w związku ze skierowanym wnioskiem przez inny podmiot oraz w wyniku działań pokontrolnych	Razem liczba spraw, która została prowadzona KNA (suma kolumn 2 i 3)	Liczba spraw zakończonych przez KNA	Kara pieniężna orzeczona wobec biegłych rewidentów	Sprawy w toku na dzień 02.12.2019 r.
Sprawy KNA przechodzące z lat poprzednich – przed 2019 r.	10	7	17	2	2	15
Sprawy wszczęte przez KNA w 2019 r.	1	1	2	-	-	2

Dane przyjęte ze sprawozdania KNA z dnia 20 grudnia 2019 r.

Zestawienie spraw prowadzonych przez KRD w 2019 r.

Liczba spraw przejętych z lat poprzednich	Liczba spraw, które wpłynęły w 2019 r.	Razem: liczba spraw, które prowadziły Rzecznik w 2019 r.	Wniosekodawcy	Liczba spraw zakończonych przez Rzecznika odmową wszczęcia dochodzenia	Liczba spraw zakończonych przez Rzecznika umorzeniem dochodzenia	Razem liczba spraw zakończonych na etapie Rzecznika	Liczba spraw skierowanych do Sądu	Sprawy w toku na 31.12.2019 r.
3	-	3	wniosek z KRBR - dotyczy Diegłych rewidentów, którzy nie dopełnili obowiązku szkoleniowego w 2014 r.	-	3	3	-	-
10	-	10	wniosek z KRBR - dotyczy Diegłych rewidentów, którzy dopełnili obowiązku szkoleniowego w 2016 r.	-	9	9	-	1
914	-	914	wniosek z KRBR - dotyczy Diegłych rewidentów, którzy nie dopełnili obowiązku szkoleniowego w cyklu 2015-2017 oraz w 2017 r.	9	701	710	41	163
-	435	435	wniosek z KRBR - dotyczy Diegłych rewidentów, którzy nie dopełnili obowiązku szkoleniowego w 2018 r.	16	293	309	24	102
9	2 (w tym 1 zwrócona przez KSD do KRD)	11	wniosek z RNA	-	5	5	1	5
23	54	77	wniosek z KKN	9	12	21	17	39
17	20	37	Inne (jednoski gospodarzące, osoby fizyczne, biegli rewidenci)	12	11	23	1	13
RAZEM	RAZEM	RAZEM		46	1034	1080	84	323
976	511	1487						

Dane przyjęte ze sprawozdania KRD z dnia 27 marca 2020 r.

6.4 Postępowania administracyjne wobec firm audytorskich - tabele

Stan spraw na 02.12.2019 r. (za okres od 1 stycznia do 2 grudnia 2019 r.), prowadzonych postępowań administracyjnych przez KNA dotyczących firm audytorskich badających JZP.

1	2	3	4	5	6	7
Rodzaj postępowania administracyjnego	Liczba wszystkich wszczętych spraw wg rodzaju postępowania administracyjnego (kol. 3+4+5+6+7)	Liczba spraw pozostających do rozpatrzenia w I instancji (wg. stanu na dzień 31.12.2019 r.)	Sprawy zakończone w 2019 r. wydanem decyzji ostatecznej w I instancji	Sprawy zakończone wydanem decyzji w I instancji od których przysługuje środek wniósł o ponowne rozpatrzenie sprawy (ale nie został jeszcze wniesiony)	Sprawy zakończone wydanem decyzji I instancji, od której wniesiony został wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (wg. stanu na dzień 31.12.2019 r.)	Sprawy zakończone wydanem decyzji w 2019 r. w ramach II instancji przez KNA w związku z wniesionym wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy
Postępowania administracyjne pokontrolne w 2019 r. wg poprzednio obowiązującej ustawy*	0	0	0	0	0	0
Postępowania administracyjne pokontrolne w 2019 r. wg obecnie obowiązującej ustawy**	0	0	0	0	0	0
Postępowania administracyjne pozostałe w 2019 r. wg poprzednio obowiązującej ustawy*	0	0	0	0	0	0
Postępowania administracyjne pozostałe w 2019 r. wg obecnie obowiązującej ustawy**	34	2	29	1	2	0
Postępowania administracyjne pokontrolne z poprzednich lat (przed 2019 r.)***	0	0	0	0	0	0
Postępowania administracyjne pozostałe z poprzednich lat (przed 2019 r.)***	10	0	0	0	0	0
Inne:	0	0	0	0	0	0
Razem	44	2	29	1	2	0

* ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000 z późn. zm.)

** ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.)

*** W przypadku pozycji dotyczących postępowań z poprzednich lat uwzględniono sprawy, które zostały wszczęte przed 2019 r. i prowadzone były w 2019 r.

Dane przyjęte ze sprawozdania KNA z dnia 20 grudnia 2019 r.

Stan spraw na 31.12.2019 r. (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.) prowadzonych postępowań administracyjnych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów dotyczących firm audytorskich badających JZP

1	2	3	4	5	6
Rodzaj postępowań administracyjnego	Liczba wszystkich wszczętych spraw wg rodzaju postępowań administracyjnego (kol. 3+4+5+6)	Liczba spraw pozostających do rozpatrzenia w I instancji (wg. stanu na dzień 31.12.2019 r.)	Sprawy zakończone w 2019 r. wydaniem decyzji ostatecznej w I instancji	Sprawy zakończone wydaniem decyzji w I instancji, od których przysługuje środek odwoławczy (ale odwołanie nie zostało jeszcze wniesione)	Sprawy zakończone wydaniem decyzji I instancji, od której wniesiony został środek odwoławczy (wg. stanu na dzień 31.12.2019 r.)
Postępowania administracyjne pokontrolne w 2019 r. wg wcześniej obowiązującej ustawy [*]					
Postępowania administracyjne pokontrolne w 2019 r. wg poprzednio obowiązującej ustawy ^{**}					
Postępowania administracyjne pozostałe w 2019 r. wg wcześniej obowiązującej ustawy [*]					
Postępowania administracyjne pozostałe w 2019 r. wg poprzednio obowiązującej ustawy ^{**}					
Postępowanie administracyjne pokontrolne z poprzednich lat (przed 2019 r.) ^{***}	6	1	5		
Postępowania administracyjne pozostałe z poprzednich lat (przed 2019 r.) ^{***}					
Inne (wymień jakie; ewentualnie można dodać nowy wiersz):					
Razem	6	1	5		

^{*} ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000 z późn. zm.)

^{**} ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089 z późn. zm.)

^{***} W przypadku pozycji dotyczących postępowań z poprzednich lat należy uwzględnić sprawy, które zostały wszczęte przed 2019 r. i zostały zakończone w 2019 r. lub zostały wszczęte przed 2019 r. i nie zostały zakończone wg. stanu na koniec grudnia 2019 r.

W oparciu o dane przesłane przez PIBR do Agencji

Stan spraw na 31. 12. 2019 r. (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.) prowadzonych postępowań administracyjnych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów dotyczących firm audytorskich badających JZP na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000 z późn. zm.)

Liczba decyzji (uchwały) ze względu na rodzaj decyzji i sankcji administracyjnej, co do której postępowanie było prowadzone		Liczba wydanych wszystkich decyzji według nałożonej sankcji (suma pozycji dot. kar)		
Rodzaj decyzji	Kara pieniężna	Kara zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej	Kara skreślenia z listy	Podanie informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i nałożonych karach do publicznej wiadomości (środek dodatkowy do kary)
Decyzje/uchwały o nałożeniu kary administracyjnej w I instancji	2			2
Decyzje/uchwały o odmowie nałożenia kary w I instancji	1			1
Decyzje/uchwały w sprawie umorzenia postępowania administracyjnego w I instancji	2			2
Utrzymanie decyzji/uchwały w mocy w II instancji				
Uchylenie decyzji/uchwały w całości lub w części i orzeczenie co do istoty				
Uchylenie decyzji/uchwały w całości lub w części i umorzenie postępowania w I instancji w całości lub części				
Uchylenie decyzji/uchwały I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia				
Inne (wskazać jakie; można ewentualnie dodać wiersz):				
Razem	5			5

W oparciu o dane przesłane przez PIBR do Agencji

Stan spraw na 31.12.2019 r. (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.), prowadzonych postępowani administracyjnych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów dotyczących firm audytorskich niebadających JZP

Postępowania administracyjne pokontrolne w 2019 r. wg wczesniej obowiązującej ustawy ^{*)}	Liczba wszystkich wszczętych spraw wg rodzaju postępowania administracyjnego (kol. 3-4+5+6)	Liczba spraw pozostających do rozpatrzenia w I instancji (wg. Stanu na dzień 31.12.2019 r.)	Sprawy zakończone w 2019 r. wydaniem decyzji ostatecznej w I instancji	Sprawy zakończone wydanem decyzji w I instancji, od których przysługuje środek odwoławczy (ale odwołanie nie zostało jeszcze wniesione)	Sprawy zakończone wydanem decyzji I instancji, od której wniesiony został środek odwoławczy (wg. Stanu na dzień 31.12.2019 r.)
Postępowania administracyjne pokontrolne w 2019 r. wg obowiązującej ustawy ^{**}	36	36			
Postępowania administracyjne pokontrolne w 2019 r. wg obowiązującej ustawy ^{**}	13	13			
Postępowania administracyjne pozostale w 2019 r. wg wczesniej obowiązującej ustawy ^{*)}					
Postępowania administracyjne pozostale w 2019 r. wg obowiązującej ustawy ^{**}	97	25	56	15	1
Postępowania administracyjne pozostale w 2019 r. wg obowiązującej ustawy ^{**}					
Postępowania administracyjne pokontrolne z poprzednich lat (przed 2019 r.) ^{****}	32	15	12	5	
Postępowania administracyjne pozostale z poprzednich lat (przed 2019 r.) ^{****}	7	2	5		
Inne (wymienić jakieś; ewentualnie można dodać nowy wiersz):					
Razem	185	91	73	20	1

* ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000 z późn. zm.)

** ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089 z późn. zm.)

*** ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.)

**** w przypadku pozycji dotyczących postępowani z poprzednich lat należy uwzględnić sprawy, które zostały wszczęte przed 2019 r. i zostały zakończone w 2019 r., lub zostały wszczęte przed 2019 r. i nie zostały zakończone wg. stanu na koniec grudnia 2019 r.

W oparciu o dane przesłane przez PIBR do Agencji

Stan spraw na 31.12.2019 r. (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.), prowadzonych postępowań administracyjnych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów dotyczących firm audytorskich niebadających JSP na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1089 z późn. zm.)

Liczba wydanych decyzji (uchwał) ze względu na rodzaj decyzji i sankcji administracyjnej, co do której postępowanie było prowadzone										
Rodzaj decyzji	Kara upomnienia	kara pieniężna	Zakaz przeprowadzania badań	Zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej	Zakaz świadczenia usług objętych standardami wykonywania zawodu	Zakaz pełnienia funkcji	Sreślenie z listy	Kara administracyjna	Podanie informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i nałożonych karach do publicznej wiadomości jako dodatek do nałożonej kary administracyjnej	Liczba wydanych wszystkich decyzji według nałożonej sankcji
Decyzje/uchwały o nałożeniu kary administracyjnej w I instancji	3	30					4		4	37
Decyzje/uchwały o odmowie nałożenia kary w I instancji										
Decyzje/uchwały w sprawie umorzenia postępowania administracyjnego w I instancji								33		33
Utrzymanie decyzji/uchwały w mocy w II instancji										
Uchylenie decyzji/uchwały w całości lub w części i orzeczenie co do istoty										
Uchylenie decyzji/uchwały w całości lub w części i umorzenie postępowania w I instancji w całości lub części										
Uchylenie decyzji/uchwały I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia										
Inne (wskazać jakie; można ewentualnie dodać wiersz):										
Razem	3	30	0	0	0	0	4	33	4	70

W oparciu o dane przesłane przez PIBR do Agencji

Stan spraw na 31.12.2019 r. (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.) prowadzonych postępowań administracyjnych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów dotyczących firm audytorskich nie badających JZP na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000 z późn. zm.)

Liczba decyzji (uchwał) ze względu na rodzaj decyzji i sankcji administracyjnej, co do której postępowanie było prowadzone					
Rodzaj decyzji	Kara pieniężna	Kara zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej	Kara skreślenia z listy	Podanie informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i natozonych karach do publicznej wiadomości (środek dodatkowy do kary)	Liczba wydanych wszystkich decyzji według natozonej sankcji (suma pozycji dot. kar)
Decyzje/uchwały o natożeniu kary administracyjnej w I instancji	1				1
Decyzje/uchwały o odmowie natożenia kary w I instancji	2				2
Decyzje/uchwały w sprawie umorzenia postępowania administracyjnego w I instancji	5				5
Utrzymanie decyzji/uchwały w mocy w II instancji					
Uchylenie decyzji/uchwały w całości lub w części i orzeczenie co do istoty	1				1
Uchylenie decyzji/uchwały w całości lub w części i umorzenie postępowania w I instancji lub w części	2		1		3
Uchylenie decyzji/uchwały I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia					
Inne (wskazać jakie; można ewentualnie dodać wiersz):					
Razem	11		1		12

W oparciu o dane przesłane przez PIBR do Agencji

Stan spraw na 31.12.2019 r. (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.) prowadzonych postępowań o skreślenie podmiotu z listy firm audytorskich lub rejestru biegłych rewidentów

skreślenie z listy firm audytorskich / rejestru biegłych rewidentów	liczba wszczętych postępowań i wydanych decyzji administracyjnych			
	sankcja administracyjna		na wniosek Strony	
firmy audytorskie	postępowanie zakończone	postępowanie wszczęte i niezakończone	postępowanie zakończone	postępowanie wszczęte i niezakończone
			113	24
biegli rewidentzi	postępowanie zakończone	postępowanie wszczęte i niezakończone	postępowanie zakończone	postępowanie wszczęte i niezakończone
			351	26
			274	2

liczba postępowań o skreślenie z rejestru biegłych rewidentów na wniosek Strony, w których z uwagi na wszczęte przeciwko biegłemu rewidentowi postępowanie dyscyplinarne, na gruncie art. 18 ust. 4 ustawy o biegłych rewidentach niezbędne było wyrażenie zgody na skreślenie przez KNA postępowania, w których KNA wyraziła zgodę na skreślenie biegłego rewidenta

postępowania, w których KNA nie wyraziła zgody na skreślenie biegłego rewidenta

W oparciu o dane przesłane przez PIBR do Agencji

6.5 Lista uchwał, komunikatów oraz informacji publikowanych na stronie KNA

1	Komunikat Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie konsekwencji brexitu dla firm audytorskich
2	Uchwała Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie krajowych standardów badania
3	Uchwała Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie zwrócenia się do Krajowej Komisji Nadzoru o podjęcie uchwały
4	Uchwała KNA w sprawie krajowych standardów badania
5	Uchwała KNA w sprawie przedstawienia zastrzeżeń
6	Uchwała w sprawie krajowego standardu usług pokrewnych
7	Komunikat Komisji Nadzoru Audytowego dotyczący realizacji nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów
8	Komunikat Komisji Nadzoru Audytowego dotyczący realizacji przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów i Krajową Komisję Nadzoru obowiązku określenia zakresu i procedur kontroli usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badania ustawowe
9	Uchwała w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
10	Uchwała w sprawie przedstawienia zastrzeżenia do uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.
11	Uchwała w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
12	Uchwała w sprawie zatwierdzenia uchwały KRBR nr 3436/52e/2019 z dnia 8 kwietnia 2019 r.
13	Komunikat w sprawie przyjęcia Sprawozdania z monitorowania rynku
14	Informacja o przystąpieniu KNA do wielostronnego porozumienia w ramach IFIAR
15	Uchwała w sprawie standardu 4401PL
16	Komunikat w sprawie powstania Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego

17	Informacja w sprawie realizacji przez firmy audytorskie obowiązków dotyczących wnoszenia opłat z tytułu nadzoru
18	Informacja w sprawie prognozy przychodów firm audytorskich na lata 2019 i 2020

Kontakt:
Polska Agencja Nadzoru Audytowego
ul. Kolejowa 1
01-217 Warszawa
tel: 603 585 556
e-mail: pana@pana.gov.pl
www.pana.gov.pl